Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐλπιδοφόρον παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει πλὴν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος | *Ἐν Ἀθήναις, 12 Ὀκτωβρίου 1929* | *Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 45*

ΤΟ ΑΔΙΑΒΡΟΧΟ

Ὁ νουνὸς τῆς Φροσούλας γύρισε ἀπ' τὸ Παρίσι, ὅπου εἶχε πάει τὸ καλοκαίρι, καὶ τῆς ἔφερε ἕνα σωρὸ ὄμορφα πράγματα. Τί κούκλες, τί ζωγραφιές, τί στολίδια. Ὡς κι' ἕνα ἀεροπλανάκι ποὺ τὸ κουρδίζεις καὶ πετᾷ σὰν ἀληθινό!

Ἀλλ' ἀπ' ὅλα περισσότερο, ἡ Φροσούλα χάρηκε ἕνα ἐπανωφοράκι ἀδιάβροχο. Τί χαριτωμένο! καὶ τί ὄμορφα ποὺ τῆς πάει. βυσσινὶ καθὼς εἶναι, μὲ τὴν κουκούλα του, μὲ τὴ ζώνη του καὶ μὲ τὰ μεγάλα φιλντισένια κουμπιά του! Ἡ Φροσούλα τὸ φόρεσε καὶ στάθηκε πολλὴν ὥρα στὸν καθρέφτη. Κι' ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα, δὲν παρακαλεῖ ἄλλο παρὰ νὰ χαλάσῃ ὁ καιρός, νὰ βρέξῃ, γιὰ νὰ βάλῃ τὸ ἀδιάβροχό της καὶ νὰ πάῃ στὸ σχολεῖο.

Πῶς θὰ ζηλέψουν τἄλλα κορίτσια ποὺ θὰ τὸ ἰδοῦν!

— Τί ὡραῖο! θὰ τῆς ποῦν.

Κι' ἐκείνη μὲ καμάρι:

— Μοῦ τὄφερε ὁ νουνός μου ἀπὸ τὸ Παρίσι! εἶναι παριζιάνικο! Ἀμέ;..

Ἀλλὰ τοῦ κάκου παρακαλεῖ ἡ Φροσούλα: ὁ καιρὸς δὲν χαλᾷ! Κι' οἱ γλυκειὲς φθινοπωριάτικες μέρες διαδέχουνται ἡ μιὰ τὴν ἄλλη ἀτέλειωτες. Ἀπελπισία!

Ὤ, πόσα φτωχὰ παιδιά, μὲ τρύπια παπούτσια, παρακαλοῦν νὰ μὴ βρέξῃ, πρὶν οἰκονομήσουν τοὐλάχιστο λίγα λεπτά, γιὰ νἀγοράσουν ἕνα κοινούργιο ζευγάρι... Καὶ πόσα ποὺ δὲν ἔχουν ἐπανωφόρι, οὔτε κοινό, οὔτε ἀδιάβροχο, παρακαλοῦν νὰ μὴ βρέξῃ ποτέ!.. Μὰ κανένα δὲν συλλογίζεται ἡ Φροσούλα. Νὰ βρέξῃ θέλει αὐτή, γιὰ νὰ κάμῃ τὴ φιγούρα της. Οἱ ἄλλοι ἂς κάμουν καλά.

Ἐπιτέλους! Ξυπνᾷ ἕνα πρωῒ καὶ βλέπει τὸν οὐρανὸ συννεφιασμένο. Τί χαρά της!

— Μαμμά! φωνάζει, θὰ βρέξῃ! Θὰ βάλω τὸ ἀδιάβροχό μου!

Ἡ μαμμὰ λέει πῶς ὁ καιρὸς δὲν εἶναι γιὰ βροχὴ καὶ πῶς τὰ σύννεφα ἐκεῖνα θὰ περάσουν... Ἀλλὰ ἡ Φροσούλα

δὲν ἀκούει τίποτα. Κουρδίζει γρήγορα-γρήγορα τὼραῖο της ἀδιάβροχο καὶ φεύγει τρεχάτη καὶ καμαρωτή.

Ὤ, τί δίκιο ποὺ εἶχε ἡ μαμμά!- Ὡς που νὰ φτάσῃ στὸ σχολειὸ ἡ Φροσούλα, τὰ σύννεφα ἔφυγαν, ὁ οὐρανὸς καθάρισε καὶ βγῆκ' ἕνας ἥλιος λαμπρός. Κανένα κοριτσάκι δὲν εἶχε πάρει ὀμπρέλλα. Πολλὰ πῆγαν στὸ σχολειὸ καὶ χωρὶς ἐπανωφόρι. Κι' ἀπόρησαν πολὺ ὅταν εἶδαν τὴ Φροσούλα κουκουλωμένη μ' ἐκεῖνο τὸ ἀδιάβροχο.

— Μπά! τῆς εἶπαν. Ἄρρωστη εἶσαι;

—Ὄχι, καλέ! Ἐνόμισα πὼς θὰ βρέξῃ κι' ἔβαλα τὸ ἀδιάβροχό μου.

— Σήμερα, καϊμένη, μὲ τέτοιον ἥλιο; Ἀπὸ τώρα ἀδιάβροχα; Μπά, σὲ καλό σου!

Ἄρχισαν νὰ τὴ γελοῦν. Καμμιὰ ἐντύπωση δὲν ἔκαμε στὰ κοριτσάκια τὸ «παριζιάνικο» ἀδιάβροχο. Μόνο ποὺ βρῆκαν μ' αὐτὸ τὴ Φροσούλα γελοία. Κι' ἡ μικρὴ φιλάρεσκη τὴν ἔπαθε ὅπως τῆς ἄξιζε...

ΣΦΑΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Κι' ὁ Πιερὸτ πρόσθεσε:

—Ἡ μικρὴ δὲν βλέπει τὴν ὥρα... θέλω δηλαδὴ νὰ πῶ, δὲ βλέπει τὴν ὥρα νὰ γνωρίσει τὸν κύριο Δανιήλ. Ἀνεβῆτε νὰ τὴν ἰδῆτε. Θὰ μετρήσω τὰ λεφτὰ τοῦ ταμείου μου καὶ θ' ἀνέβω κι' ἐγὼ σὲ λίγο.

Ὁ Ζὰκ μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ μὲ τράβηξε πρὸς τὸ βάθος, ἀπ' ὅπου ἀκουγόταν τὸ φλάουτο... Τὸ μαγαζὶ τοῦ Πιερὸτ ἦταν μεγάλο καὶ καλοβαλμένο. Μέσα στὸ μισόφωτο, ἔβλεπε κανεὶς νὰ λάμπουν καράφες, πιατέλες, κρυστάλλινα ποτήρια καὶ στῆλες-στῆλες τὰ πιάτα, ἴσαμε τὸ ταβάνι. Ἦταν σωστὸ πορσελάνινο παλάτι.

Στὸ παραμάγαζο, ἀπ' ὅπου περάσαμε, ἕνας ξανθὸς νέος ἔπαιζε μελαχολικὰ τὸ φλάουτό του, καθισμένος σ' ἕνα ντιβάνι. Ὁ Ζὰκ τοῦ εἶπε «καλησπέρα» ξεραξερὰ κι' ὁ νέος ἀπάντησε μὲ δυὸ σύντομα σφυρίγματα στὸ φλάουτό του.

—Ἔτσι λὲν καλησπέρα οἱ φλαουτίστες; ρώτησα τὸ Ζάκ.

— Εἶναι ὁ ὑπάλληλος, ἀπάντησε ὁ Ζάκ, καὶ μᾶς ξεκουφαίνει ἀπὸ τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ. Σ' ἀρέσει σένα τὸ φλάουτο;

Δὲν πρόφτασα νὰ τοῦ ἀπαντήσω, γιατὶ εἴχαμε ἀνεβεῖ στὸ τέταρτο πάτωμα, ὅπου ἦταν ἡ κατοικία τοῦ Πιερότ. Ἡ δεσποινὶς Καμίλλη, ἀριστοκράτισσα πιά, δὲν κατέβαινε ποτὲ στὸ μαγαζὶ καὶ μόνο τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ ἔβλεπε τὸν τὸν πατέρα της. Εἶχε καὶ μιὰ dame de compagnie, τὴν κυρία Τριμπόν, γυναίκα μὲ πολλὴν ἀξία, καθὼς ἔλεγε ὁ Πιερότ.

Ὅταν μᾶς ἄνοιξαν, ἡ δεσποινὶς Πιερὸτ ἔπαιζε πιάνο. Ἡ κυρία Λαλουὲτ κι' ἡ κυρία Τριμπὸν ἔπαιζαν χαρτιὰ σὲ μιὰν ἄκρη. Καθὼς μᾶς εἶδαν, σηκώθηκαν ὅλες καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔγινε κάποια ἀναστάτωση. Ἀφοῦ ἔγιναν οἱ παρουσιάσεις, ὁ Ζὰκ παρακάλεσε τὴν Καμέλλη,—τὴ φώναζε Καμίλλη μὲ ὅλη τὴν οἰκειότητα, - νὰ ξαναρχίσει τὸ παίξιμό της. Οἱ δυὸ γριὲς βρῆκαν εὐκαιρία νὰ ξαναρχίσουν τὸ παιγνίδι τους, κι' ἐμεῖς οἱ δυὸ καθήσαμε ὁ ἕνας δεξιὰ κι' ὁ ἄλλος ἀριστερὰ στὴ δ. Πιερότ, ποὺ παίζοντας ὁλοένα, μιλοῦσε καὶ γελοῦσε μαζί μας.

Δὲν ἦσαν πολὺ ὡραῖο κορίτσι. Ἀλλὰ ἦταν ρόδινο καὶ γεμάτο ὑγεία, σὰν ἕνα ἄνθος τοῦ βουνοῦ, κι' εἶχε δυὸ μαῦρα μάτια, ἔξυπνα καὶ λαμπερά. ποὺ μοῦ ἔκαμαν ἀμέσως μεγάλη ἐντύπωση.

Καθὼς μιλούσαμε, ἄκουσα κάτι σὰ δοντάκια ποντικοῦ νὰ ροκανίζουν. Γύρισα τὸ κεφάλι μου κι' εἶδα, στὴ γωνία τοῦ πιάνου, νὰ κάθεται στὴν πολυθρόνα κάποιος, ποὺ δὲν τὸν εἶχα προσέξει... Ἦταν ἕνα ξεραγκιανὸ καὶ χλωμὸ γεροντάκι, μὲ μύτη σὰν πούλιοῦ καὶ δυὸ ματάκια στρογγυλὰ κ' ἄψυχα. Ἂν δὲν κρατοῦσε ἕνα κομμάτι ζάχαρη καὶ δὲν τὸ μασούλιζε σιγὰ-σιγά, θὰ τὸν ἔπαιρνε κανένας γι' ἀποκοιμισμένον Ταράχτηκα λιγάκι κι' ἔκαμα μιὰ ὑπόκλιση πρὸς τὸ μέρος του, ἀλλὰ δὲ μοῦδωσε καμμιὰ προσοχή.

— Δὲ σὲ εἶδε, μοῦ εἶπε ὁ Ζάκ, γιατὶ δὲ βλέπει... Εἶναι ὁ γέρο Λαλουέτ, ποὺ τυφλώθηκε...

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ μπῆκε ὁ Πιερὸτ κι' ἀπὸ πίσω του ὁ νέος μὲ τὸ φλάουτο.

— Λοιπόν, μικρή μου, εἶπε καθὼς μπῆκε, εἶσαι εὐχαριστημένη; Σοῦ τὸν φέραμε, τὸν κύριο Δανιήλ... Πῶς τὸν βρίσκεις; Χαριτωμένος δὲν εἶναι; Ἀπαράλλαχτη ἡ κυρία...

Κι' ὁ Πιερὸτ ἀρχίζει τὰ ἴδια, καὶ μὲ σέρνει ὡς τὴ μέση τοῦ σαλονιοῦ, γιὰ νὰ ἴδει ὅλος ὁ κόσμος πόσο ἔμοιαζα μὲ τὴ μαμμά μου... Τὰ μάτια, τὸ πηγούνι, ὅλα!

Αὐτὸ μ' ἔβαζε σ' ἀμηχανία. Οἱ δυὸ γριὲς εἶχαν διακόψει τὴν παρτίδα τους καὶ μὲ κοίταζαν ἐξεταστικά, ἀπαράλλαχτα ὅπως θὰ κοίταζαν ἕνα κοτόπουλο ἢ ἕν' ἀρνὶ ποὺ θἄθελαν νὰ τ' ἀγοράσουν.

Εὐτυχῶς ὅμως ὁ Ζὰκ ἔβαλε τέλος στὸ μαρτύριό μου παρακαλώντας τὴν Καμίλλη νὰ μᾶς παίξει ἀκόμα τίποτα.

— Ναί, ἂς παίξουμε τίποτα, εἶπε ὁ νέος μὲ τὸ φλάουτο, καὶ προχώρησε κοντά μας.

Φαίνεται ὅμως, ὅτι ὁ Ζὰκ δὲν τὸν χώνευε αὐτὸν τὸν νέο.

— Ὄχι, εἶπε, δὲ μᾶς ἀρέσουν τὰ ντουέττα.

Ὁ ἄλλος τοῦρριξε μιὰ ματιὰ ὅλο φαρμάκι κι' ἑτοιμάστηκε νὰ παίξει. Ἀλλὰ ὁ Ζὰκ ἐπέμεινε:

—Ὄχι, φλάουτο! Θέλουμε ν' ἀκούσουμε πιάνο!

Στὸ τελος ἔγινε ἡ γνώμη τοῦ Ζὰκ κι' ἡ δεσποινὶς Πιερὸτ ἔπαιξε ἕνα συγκινηττικὸ κομμάτι, ποὺ ὁ πατέρας της τἄκουσε κλαίοντας κι' ὁ Ζὰκ ἄφωνος ἀπὸ θαυμασμό... Ὁ φλαουτίστας εἶχε τὸ φλάουτό του κοντὰ στὰ χεῖλη του καὶ κρατοῦσε τὸ χρόνο μὲ τοὺς ὤμους του, χωρὶς ὅμως νὰ τολμᾷ νὰ παίξει.

Ὅταν τελείωσε, ἡ δεσποινὶς Πιερὸτ γύρισε σὲ μένα.

—Ἐσᾶς δὲ θὰ σᾶς ἀκούσουμε, κύριε Δανιήλ; εἶπε κατεβάζοντας τὰ μάτια. Εἶστε ποιητής, τὸ μάθαμε.

— Καὶ καλὸς ποιητής! πρόσθεσε ὁ Ζάκ.

Ἐγὼ δὲν εἶχα βέβαια καμμιὰ ὄρεξη ν' ἀπαγγείλω στίχους μου μπροστὰ σ' αὐτοὺς τοὺς ἀνίδεους ἀνθρώπους, ποὺ δὲ θἄνοιωθαν τίποτα. Ἀπάντησα λοιπὸν μ' εὐγένεια στὴν Καμίλλη:

— Συγχωρῆστε με γι' ἀπόψε, δεσποινίς, γιατὶ δὲν ἔφερα μαζί μου τὴ λύρα μου.

—Μὴν ξεχάστε νὰ τὴ φέρετε τὴν ἄλλη φορὰ ποὺ θἀρθεῖτε, εἶπε ὁ Πιερότ, πέρνοντας τὴ μεταφορικὴ μου φράση στὴν κυριολεκτική της σημασία.

Ὁ κακομοίρης ὁ Πιερὸτ πίστευε πὼς εἶχα καμμιὰ λύρα καὶ τὴν ἔπαιζα, ὅπως ὁ ὑπάλληλός του ἔπαιζε τὸ φλάουτο... Καλὰ μοῦ τὄλεγε ὁ Ζὰκ ὅτι ἦταν ἄλλου εἴδους ἄνθρωποι ἐκεῖ μέσα!..

Στὶς ἕνδεκα ἔφεραν τσαΐ. Ἡ δεσποινὶς Πιερὸτ πήγαινε κι' ἔρχοταν ἀκούραστη, πρόσφερε ζάχαρη, ἔβαζε τσαΐ, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη. Κι' ἦταν ἀληθινὰ χαριτωμένη. Τότε κατάλαβα, ὅτι μέσα στὴ δεσοινίδα Πιερὸτ ἦταν δυὸ πλάσματα: πρῶτα μιὰ χωριατοπούλα, ἡ κόρη τῆς Ροβέρτης, κατάλληλη νὰ τοποθετηθῆ μέσα στὰ πορσελάνινα εἴδη τοῦ πατέρα της· κι' ὕστερα ἕνα πλάσμα εὐγενέστερο καὶ ποιητικότερο, μὲ τὰ ἔξυπνα ἐκεῖνα μαῦρα μάτια. Αὐτὰ τὰ δυὸ μαῦρα μάτια τὰ ἔβρισκα πολὺ συμπαθητικά.

Τέλος, ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγουμε. Πρώτη σηκώθηκε ἡ κυρία Λαλουὲτ κι' ἀφοῦ τύλιξε τὸν τυφλὸ σ' ἕνα σάλι, τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ μπράτσο κι' ἔφυγε.

Ἐμᾶς ὁ Πιερὸτ μᾶς κράτησε κάμποσην ὥρα στὸ κεφαλόσκαλο.

— Κύριε Δανιήλ, ἔλεγε, τώρα ποὺ μάθατε τὸ σπίτι, ἐλπίζω νὰ μᾶς ἔρχεστε συχνά. Πολὺ κόσμο δὲν ἔχουμε ποτέ, ἀλλὰ κόσμο ἐκλεκτό... θὰ περνᾶμε εὐχάριστα ἐδῶ...

Ἐγὼ εἶπα δειλὰ-δειλὰ ὅτι δὲ θὰ τὰ κατάφερνα νὰ πηγαίνω τόσο συχνά, γιατὶ ἤμουν ἀπασχολημένος.

Τότε ὁ Πιερὸτ ἔβαλε τὰ γέλια.

—Ἀπασχολημένος! Ἀκοῦς ἐκεῖ ἀπασχολημένος, ὁ κύριος Δανιήλ!.. Καὶ τί σπουδαῖες δουλειὲς ἔχετε, κύριε Δανιήλ;

Γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του καὶ ἀκούγαμε τὸ ἀγαθὸ γέλιο του ὡς κάτω στὴ σκάλα.

— Λοιπόν, πῶς τὴ βρίσκεις τὴν κόρη τοῦ Πιερότ; μοῦ εἶπε ὁ Ζὰκ μόλις βρεθήκαμε στὸ δρόμο.

Τότε ἐγὼ τοῦπιασα τὸ χέρι τρυφερὰ καὶ τοῦ εἶπα:

— Ζάκ, φίλε μου, μαρτυρήθηκες καὶ σὲ κατάλαβα. Εἶναι καλὸ κορίτσι κι' ἔχει καὶ καλὴ καρδιά, σὰν τὴ δική σου. Μακάρι νὰ ταιριάξετε.

Κάναμε ἕναν περίπατο στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ κι' ὁ Ζὰκ μοῦ εἶπε τὸ μυστικό του. Ἡ Καμίλλη ἦταν ἕνα καλὸ κορίτσι, καὶ τὄνειρο τοῦ Ζὰκ ἦταν νὰ τὴν κάμει γυναίκα του μιὰ μέρα, ὅταν θὰ εἶχε στὰ χέρια του μιὰ σταθερὴ ἐργασία. Ἀλλὰ φοβόταν πὼς ἡ Καμίλλη ἀδιαφοροῦσε γι' αὐτόν, δὲν τὸν πρόσεχε.

— Μήπως ὁ πα ἔρας της τῆς ἔχει πεῖ γιὰ κανένα ἄλλον; ρώτησα ἐγώ.

—Ὄχι, Δανιήλ, φαντάζομαι πὼς δὲν ἔχει ἄλλον στὸ νοῦ της, τοὐλάχιστο δὲν εἶχε ὡς σήμερα.

— Τί θὰ πεῖ ὡς σήμερα;

— Ἔρω κι' ἐγώ, Δανιήλ. Σὺ ἔχεις τὸ κοκκαλάκι τῆς νυχτερίδας κι' ὅλος ὁ κόσμος σὲ συμπαθεῖ. Σὲ συμπαθεῖ κι' ὁ πατέρας της, κι' ἴσως...

Ἐγὼ τὸ βρῆκα αὐτὸ τόσο ἀπροσδόκητο, ὥστε ἔβαλα κάτι γέλια, ποὺ ὁ Ζὰκ μὲ κοίταξε ἀπορώντας.

— Τί 'ν' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές, Ζάκ; Σοῦ τὴ χαρίζω τὴν πορσελανούλα! Δὲν ἔχεις νὰ φοβᾶσαι ἀπὸ μένα!

Καὶ τὄλεγα μ' ὅλη μου τὴν εἰλικρίνεια τότε...

Ζ'.

Ἡ Καμίλλη Πιερὸτ

Ὕστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη αὐτὴ ἐπίσκεψη, πέρασε κάμποσος καιρός, χωρὶς νὰ ξαναπάω «ἐκεῖ πέρα». Ὁ Ζὰκ πήγαινε πάντα κάθε Κυριακὴ καὶ περιποιόταν ὁλοένα τὸ δέσιμο τῆς γραβάτας του.

— Πηγαίνω κεῖ-πέρα, Δανιήλ!.. ἔλεγε ὁ Ζὰκ ταχτικὰ πρὶν ξεκινήσει. Ἔρχεσαι καὶ σύ;

— Εὐχαριστῶ, Ζάκ, ἔχω δουλειά, ἀπαντοῦσα ἐγώ.

Κι' ὁ Ζὰκ ἔφευγε βιαστικός, κι' ἐγὼ ἔμενα μόνος μου κι' ἔγραφα τοὺς στίχους μου. Τὄκανα αὐτὸ γιατὶ κάτι μοῦλεγε μέσα μου, ὅτι ἔτσι ἔπρεπε νὰ κάμω· κι' ὅμως θὰ ἤθελα κι' ἐγὼ νὰ πάω νὰ περάσω καμμιὰν εὐχάριστη ὥρα στὸ σπίτι τοῦ Πιερότ. Ὡστόσο ἀπαντοῦσα πάντα στερεότυπα:

— Εὐχαριστῶ. Ζάκ, ἔχω δουλειά!

Ἀπὸ τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ὁ Ζὰκ δὲ μοῦ εἶχε ξαναμιλήσει γιὰ τὴν Καμίλλη. Ἀπὸ τὸ ὕφος του ὅμως, μάντευα ὅτι τὰ πράγματα δὲν πήγαιναν καὶ πολὺ εὐχάριστα, γιατὶ κάθε βράδυ γύριζε λυπημένος καὶ μελαγχολικός

— Τί ἔχεις, Ζάκ; τὸν ρωτοῦσα ἐγώ.

Καὶ κεῖνος μοῦ ἀπαντοῦσε ξερὰ-ξερά:

— Δὲν ἔχω τίποτα!

Κι' ὅμως ἐγὼ καταλάβαινα πὼς κάτι εἶχε, καὶ μιὰ Κυριακή, τὴν ὥρα ποὺ γύρισε ἀπὸ τὸν Πιερὸτ τοὔπιασα κουβέντα.

—Ἔλα τώρα, Ζάκ, τοῦ εἶπα πιάνοντάς του τὰ χέρια του, πές μου τί ἔχεις... Μήπως δὲ σ' ἀγαποῦνε πιὰ ἐκεῖ πέρα;

—Ἔ, ναί, δὲ μ' ἀγαποῦνε!.. ἀπάντησε μὲ μεγάλη θλίψη ὁ καϊμένος ὁ ἀδελφός μου.

Μὰ γιὰ πές μου, τί συμβαίνει; Μήπως ὁ Πιερὸτ δὲ σὲ θέλει πιὰ κι' εἶπε στὴν Καμίλλη νὰ μὴν παρανοίγεται;

Ὄχι, Δανιήλ! Ὁ Πιερὸτ μ' ἀγαπᾶ σὰν παιδί του. Ἀλλὰ ἡ Καμίλλη δὲ μοῦ δίνει πιὰ προσοχή. Προτιμᾶ κάποιον ἄλλον...

—Ἔχει γούστο νὰ προτιμᾶ ἐκεῖνον μὲ τὸ φλάουτο!

—Ὄχι. Δανιήλ, αὐτὸς δὲ λογαριάζεται. Αὐτὸς ὁ κάποιος εἶναι ἄλλος... εἶναι... εἶσαι σύ!

Αὐτὸ ποὺ μοῦλεγε ὁ Ζὰκ γιὰ δεύτερη φορά, μοῦκανε ἐντύπωση Ἔσπευσα νὰ τὸν βεβαιώσω ὅτι γελιέται, καὶ στὸ τέλος ἀποφάσισα νὰ πάω μόνος μου στὴν Καμίλλη, νὰ τῆς μιλήσω, νὰ τῆς πῶ ὅτι ὁ Ζὰκ τὴν ἤθελε γι' ἀρραβωνιαστικιά του, ὅτι ὁ Ζὰκ ἦταν ἕνα παιδὶ μὲ χρυσὴ καρδιὰ κι' ὅτι εἶχε χρέος νὰ τὸν θελήσει κι' αὐτή, γιατὶ δὲ θἄβρίσκε καλύτερο παιδὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο. Θὰ τῆς τἄλεγα ὅλα κι' ἂς βλέπαμε ἂν θὰ μἄκουγε.

Τὴν ἄλλη μέρα, χωρὶς νὰ πῶ τίποτα τοῦ Ζάκ, ἔβαλα σ' ἐνέργεια τὸ σχέδιό μου. Ντύθηκα, ξεκίνησα, καὶ σὲ λίγο ἔμπαινα στὸ μαγαζὶ μὲ τὶς πορσελάνες. Ἦταν ἔρημο.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΠΙΡΤΟ ΜΟΝΑΧΟ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'.

Πέρασε μισὴ ὥρα, μιὰ ὥρα, κι' ἀκόμα νὰ φανῆ Ἀκεψιμᾶς. Ἡ κυρὰ Γιάνναινα ἄρχισε ν' ἀνησυχῆ.

«— Τί ἔγινε αὐτὸ τὸ παιδί; συλλογιζόταν. Μὴν κάθεται ὡς νὰ φτιάση ὁ μάστορας τὶς ρόδες;.. Ἢ μὴν τοῦτυχε τίποτα στὸ δρόμο;.. Πρέπει νὰ πάω νὰ ἰδῶ!»

Ἀλλὰ καθὼς ἑτοιμαζόταν νὰ φύγη, βλέπει ἀπὸ μακρυὰ τὸν Ἀκεψιμᾶ νὰ ἔρχεται φορτωμένως στὸν ὦμο τὶς δυὸ ρόδες!

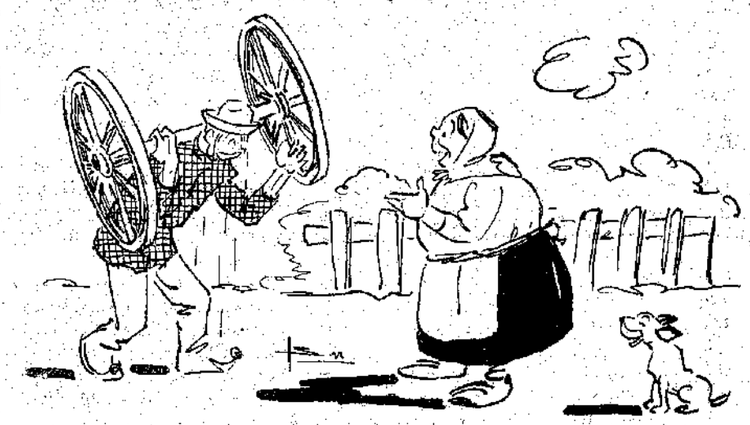

Ἔσκυβε, ὁ κακόμοιρος, κάτω ἀπ' τὸ βάρος κι' ὁ ἱδρωτὰς ἔτρεχε ἀπ' τὸ μέτωπό του ποτάμι.

Γι' αὐτὸ εἶχε ἀργήσει. Ποῦ νὰ τρέξη, ποῦ νὰ περπατήση μὲ τέτοιο φόρτωμα! Ἔβγαινε, ποὺ λένε, ἡ γλῶσσα του κι' ἡ ψυχή του. Καὶ κάθε τόσο ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ στέκεται καὶ νὰ ξεφορτώνεται τὶς ρόδες, γιὰ ν' ἀναπαίνη. Ἔπειτα πάλι τὶς σήκωνε, τὶς φορνωνόταν κι' ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο του.

— Μπά, κουταμάρα! φώναξε χωρὶς νὰ θέλη ἡ κυρὰ Γιάνναινα. Στὸν ὦμο σου κουβάλησες τὶς ρόδες;.. Καὶ πῶς δὲ μοῦσκασες!

Ἔτρεξε, τὸν βοήθησε νὰ ξεφορτώση καὶ τοῦλεγε ὁλοένα:

— Μά, καϊμένε! ρόδες ἦταν αὐτές, μὲ τἄξόνι τους καὶ μ' ὅλα. Ἕνα κάρο πές. Δὲν τὶς ἔδενες μ' ἕνα σκοινὶ νὰ τὶς τραβήξης ὡς ἐδῶ; Θὰ κυλοῦσαν μιὰ χαρὰ χωρὶς νὰ σὲ κουράσουν καθόλου. Ὄχι ἔτσι στὸν ὦμο σου. Κοφίνι ἦταν ἢ δεμάτι ἄχερα;..»

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΒΑΦΤΙΣΤΙΚΙΑ

Στὸ χωριό, στὸ Καρπενήσι
ἔχω τσέλιγγα κουμπάρο.
Μιὰ μικρὴ τοὔχω βαφτίσει,
τὴν πεντάμορφη τὴ Μάρω.

Στὸ βουνὸ εἶν' ἀναθρεμένη
καὶ στὰ ἔλατα ἀποκοτου.
Πῶς προκόβει κι' ὁμορφαίνει,
τὄχει ὁ τσέλιγκας χαρά του.

Τί δουλειὰ νὰ πρωτοκάνει!
Τὸ ψωμὶ στὸ γάστρο φένει,
κλεῖ τὰ πρόβατα στὴ στάνη,
κουβαλεῖ νερὸ καὶ πλένει.

Τί κοπέλλα προκομένη,
τὄχει ἡ στάνη ὅλη καμάρι,
δὲν εἶχε ἄλλοτε ἰδωμένη
τέτοια προκοπὴ καὶ χάρη!

Τέτοια προκοπὴ καὶ χάρη
στὴ Μαριὼ ἔχει χαρίσει
τὸ βουνὸ καὶ τὸ θυμάρι
κι' ἡ ζωὴ ἐξὼ στὴ φύση.

Μ. Δ. Σ.

ΕΠΟΧΕΣ

Ἦτανε πολὺ ὁμορφη καὶ πολὺ γλυκειὰ ἡ Κόρη ποὺ στάθηκε κάποια μέρα μπροστὰ στὸ φρουρὸ τῆς ἐρημωμένης πολιτείας. Καὶ δειλὰ τὸν ρώτησε:

— Μπορῶ νὰ μπῶ μέσα; Θέλω νὰ κάμω καλὸ στὸν κόσμο.

— Ὄχι, κοπέλλα μου· ἐδῶ μέσα δὲ μπαίνει κανένας. Μιὰ φορὰ μονάχα γελάστηκα. Ἤρθε πρὶν ἀπὸ σένα ἕνας ρωμαλέος νέος, γεμάτος στολίδια καὶ δῶρα. Ἔλεγε πὼς μαζί του ἔφερνε πλούτη, φορέματα, ὁμορφιές. Θάνοιγε τὰ παλάτια διάπλατα, θάκανε τὶς σάλες νὰ φωτιστοῦνε πλούσια, τοὺς ἀνθρώπους νὰ χαροῦν καὶ νὰ γελάσουν εὔθυμα τὶς μεγάλες νύχτες. Μὰ ὅταν μπῆκε, πλάκωσε ἡ ἐρήμωση. Τὰ δέντρα γυμνώθηκαν, οἱ κάμποι ξεράθηκαν, ἄσπρισαν τὰ βουνὰ καὶ πλημμύρισαν τὰ ποτάμια. Στοὺς δρόμους δὲν ἀκουόντανε πιὰ τὰ εὔθυμα γέλια τῶν παιδιῶν ποὺ ζωντάνευαν τὶς γειτονιὲς μὲ τὰ τρελλά τους παιχνίδια. Φρίκη καὶ ρίγη σκορπίστηκαν παντοῦ.

— Καὶ οἱ γιορτές; τὰ δῶρα;

— Ἤρθαν οἱ γιορτές, ἀλήθεια! Μὰ προηγήθηκε δουλειὰ πολλὴ καὶ κόπωση. Καὶ τὶς διαδέχτηκε πάλι ἐργασία. Τί κακὸς ξένος! Μᾶς ἔκαμε νὰ δυσπιστοῦμε πολύ....

— Μὰ ἐγὼ δὲ θὰ κάμω κακὸ σὲ κανένα. Νὰ χαρῆς, ἄφησέ με νὰ μπῶ!

Ἦταν τόσο γλυκὸ τὸ γέλιο της κι' ἡ φωνή της εἶχε μιὰ τέτοια θέρμη, ποὺ ὁ φρουρὸς δὲ μπόρεσε ν' ἀντισταθεῖ. Παραμέρισε καὶ τὴν ἄφησε νὰ περάσῃ. Καὶ μόλις πάτησε αὐτή, σὰν νἀπλώθηκε εὐλογία Θεοῦ στὴν παγωμένη πολιτεία. Λουλούδισαν οἱ κῆποι, χορτάριασε ἡ γῆ, καὶ μύρα πλανήθηκαν στὴ φύση, ἔφτασαν στὰ σπίτια καὶ στὶς ἀνθρώπινες ψυχές. Ἄνοιξαν τὰ παράθυρα καὶ φάνηκαν γελαστές, χαρούμενες οἱ μορφὲς τῶν ὁμορφων κοριτσιῶν, κι' οἱ δρόμοι πάλι ἀντήχησαν ἀπὸ γλυκὲς φωνές. Οἱ διαβάτες δὲν τρέχουν πιὰ βιαστικοὶ ὅπως πρῶτα. Χαίρονται τὸν ἥλιο, ποὔρθε σὰν μακρινὸς ξενιτευτὴς μαζὶ μὲ τὴν ὁμορφη κόρη. Λουλούδια, χλόη, καρποί, ἄνεση, χαμόγελα, ξενοιασιά, γιορτὴ στὴ φύση, πανηγύρι στὶς ψυχές.

Κι' ἔπειτα ἦρθε κάποια ἀλλαγὴ μαζὶ μὲ τὴν ἄφιξη κάποιου μελαχροινοῦ παλληκαριοῦ, ποὺ πέρασε ἀνεμπόδιστα τὴ μεγάλη πύλη. Μιὰ χαύνωση πλάκωσε τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς νάρκωσε τὰ μέλη. Κι' ὅμως δούλευαν οἱ θεριστάδες, γιατὶ τὰ κίτρινα στάχυα δὲν περίμεναν, ἄλεθαν οἱ μυλωνάδες, ἔκοβαν τὰ σταφύλια οἱ τρυγητὲς καὶ κουραζόντανε πάντα οἱ κηπουροί. Κι' ἂς κυλοῦσε ποτάμι ὁ ἱδρώτας ἀπ' ὅλων τὰ μέτωπα, κι' ἂς τοὺς πύρωναν οἱ καυτὲς ἡλιοαχτίδες.

Γέμισαν οἱ ἀποθῆκες γεννήματα, καρπούς, ἐσοδείες. Ἀλλὰ ἡ κούραση ἦταν τόση, ποὺ λαχταροῦσαν οἱ ἄνθρωποι μιὰ ἀνάσα ποὺ δὲν τοὺς ἔδινε ὁ καυτερὸς ἥλιος, οἱ σκονισμένοι δρόμοι κι' ὁ θολωμένος μονότονος οὐρανός. Λαχταροῦσαν μιὰ λύτρωση ἀπὸ τὴν καλοκαιριάτικη πληξή, λίγη γαλήνη.

Καὶ τἄφερε αὐτὰ ἕνας χλωμὸς νέος μὲ σκοτεινὰ ὑγρὰ μάτια, μὲ λυπημένη ἀλλὰ γλυκύτατη ὄψη. Κι' ἄλλαξαν ὅλα. Αἴγες σταγόνες ἔκαμαν τὴ δεψασμένη γῆ νἀνασάνῃ μ' ἀπόλαυση καὶ νὰ σκορπίσῃ ἕνα ἄρωμα ὑπέροχο. Ἔκαμε τὰ δέντρα νὰ λάμψουν, ξεπλυμένα, καθάρια. Κι' ὁ οὐρανὸς πῆρε ἕνα γαλάζιο χρῶμα πιὸ ἔντονο, ποὺ τὸ δυνάμωναν κάποια πουπουλένια συνεφάκια. Στάλαζε μελαγχολία στὶς ψυχὲς καὶ κάθησαν, κι' ἀναθυμήθηκαν τὰ παλιά τους οἱ ἄνθρωποι, ξέθαψαν χαρὲς καὶ λύπες. Μὰ ὅλα ἤτανε γλυκά, μαλακά, κι' ἂς ἤτανε θλιβερά...

Κι' ἡ ζωὴ ἀκολουθοῦσε πάντα τὸ δρόμο της, κι' οἱ ἐποχὲς διαδεχόταν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, κι' οἱ ἄνθρωποι μόνο ἀλλαζαν. Γεννιόνταν, μεγάλωναν, πέθαιναν...

ΕΛΕΗΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΑ ΨΩΜΕΝΙΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μιὰ φτωχιὰ γυναίκα καθόταν μονάχη της στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, σ' ἕνα ταπεινὸ σπιτάκι. Τὸ ἐσωτερικό του ἦταν ἄθλιο μὲ μοναχὰ τ' ἀπαραίτητα ἔπιπλα.

Ἕνα παλιὸ κρεβατάκι μὲ φαγωμένες στρογγυλὲς κολόνγες, ψευτοστολισμένο μὲ δυὸ κιτρινιασμένες κουρτίνες· ἕνα ξύλινο κουτὶ γιὰ τὸ ψωμί· ἕνα καρυδένιο σεντούκι, ποὺ ἀστραφτε ἀπὸ καθαριότητα, μὰ ποὺ τὰ τρυπήματα τῶν σκουληκιῶν, τὰ βουλωμένα μὲ κερί, ἔδειχνε τὶς μακροχρόνιες ὑπηρεσίες του· μιὰ πολιθρόνα, μὲ χρώματα ξεθωριασμένα, τριμμένη ἀπὸ τὴ χρήση τῆς γιαγιᾶς—τῆς πεθαμένης ἀπὸ χρόνια· ἕνα ροδάνι λεῖο ἀπ' τῆ δουλειά... τίποτ' ἄλλο!

Ἀ, παρ' ὀλίγο νὰ ξεχάσουμε μιὰ κουνίτσα κατακαίνουργη, στολισμένη μὲ ἀγάπη, σκεπασμένη μὲ μιὰ ὁμορφη κουβερτίτσα μὲ φραμπαλάδες, κεντημένη ἀπ' τὴν ἀκούραστη βελόνα τῆς μητέρας ποὺ στολίζει τὸ προσωπάκι τοῦ μικρούλη της Χριστοῦ.

Ὅλος ὁ πλοῦτος τοῦ φτωχόσπιτου ἦταν ἐκεῖ συγκεντρωμένος.

Τὸ παιδὶ τοῦ δήμαρχου ἢ τοῦ πάρεδρου δὲ θἄχε μαλακότερο κρεβάτι. Ἅγια σπατάλη, γλυκειὰ τρέλλα τῆς μητέρας, ποὺ στερεῖται τὸ πᾶν γιὰ νὰ δώσῃ λίγη ἄνεση μέσ' στὴ φριχτὴ ἀθλιότητα, στὸ λατρευτό της παιδί.

Αὐτὸ τὸ λίκνο ἔδινε μιὰ γιορτάσιμη νότα στὴ στενὴ καλύβα· ἡ φύση ποὺ λυπᾶται τοὺς δύστυχους, γέμιζε τὴ γυμνότητά της μὲ τούφες ἀπὸ ἀγριοτριανταφυλλιὲς καὶ βελουδένια βρύα. Καλόκαρδα φυτά, γεμάτα εὐσπλαχνία, ἂν κι' ἔμοιαζαν μὲ παράσιτα, βούλωναν τὶς τρύπες τῆς στέγης, κάνοντάς την ὁμορφη σὰν κρυνάκι ἀνθοστόλιστο. κι' ἐμποδίζοντας τὴ βροχὴ νὰ πέφτῃ στὴν κούνια.

Τὰ περιστέρια στὸ παράθυρο τιτίδιζαν φαιδρὰ ὡές ὅτου ἀποκοιμιόταν τὸ παιδάκι.

Ἦταν λοιπὸν φτωχικὸ τὸ σπιτάκι, μὰ ὄχι θλιβερό.

Ἡ μητέρα τοῦ Χάνς ποὺ ὁ ἄντρας της εἶχε σκοτωθεῖ κεῖ στὸν πόλεμο, ζοῦσε κουτσὰ-στραβὰ μὲ τὰ λαχανικὰ τοῦ κήπου της καὶ τὰ κέρδη ἀπ' τὸ ροδάνι της. Λίγα πράμματα βέβαια, μὰ τοῦ Χάνς δὲν τοῦ ἔλειπε τίποτα... Αὐτὸ ἦταν ἀρκετό!..

Βέβαια ἦταν μιὰ γυναίκα θεοφοβούμενη καὶ θρήσκα, ἡ μητέρα τοῦ Χάνς. Προσευχότανε, ἐργαζότανε, ἦταν ἐνάρετη, μὰ ἔκανε ἕνα κρῖμα... καμάρωνε πολὺ τὸ γιό της.

Αὐτὸ συμβαίνει καμμιὰ φορά. Βλέποντας οἱ μητέρες αὐτὰ τὰ ὁμορφα ροδαλὰ παιδάκια, μὲ τὰ χεράκια τὰ στολισμένα μὲ λακκάκια, μὲ τὸ ἄσπρο λεῖο δέρμα, τὰ ρόδινα ποδαράκια, φαντάζονται πὼς τοὺς ἀνήκουν γιὰ πάντα. Μὰ ὁ Θεὸς δὲν δίνει τίποτα, μοναχὰ δανείζει, καὶ σὰν ἕνας πιστωτὴς λησμονημένος, ἔρχεται καμμιὰ φορὰ νὰ ξαναζητήσῃ ὅ,τι τοῦ χρωστᾶνε.

Ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ δροσερὸ λουλούδι βγῆκε ἀπ' τὸ κλωνί της, ἡ μητέρα τοῦ Χάνς φαντάστηκε πὼς τὸ γέννησε. Κι' ὁ Θεὸς ἀπ' τὸ βάθος τοῦ Παραδείσου του, στὸν γαλάζιο θόλο τὸν ἀστροσπαρμένο, ποὺ παρατηρεῖ ὅ,τι γίνεται στὴ γῆ, κι'

ἀκούει στὴν ἄκρη τοῦ ἀπέραντου, τὸν κρότο ποὺ κάνει τὸ σπυρὶ τῆς χλόης βγαίνοντας, δὲν τὸ εἶδε μ' εὐχαρίστηση.

Κι' ὁ Χάνς ἀρρώστησε. Ὁ πυρετὸς τὸν φλόγιζε, κοντανάσαινε μὲ τὸ λάρυγγα σφιγμένο. Εἶχε διφθερίτη, τὴ φριχτὴ ἀρρώστια, ποὺ κοκκινίζει τὰ μάτια σὲ τόσες μητέρες, σὲ τόσους πατέρες...

Ἡ δύστυχη γυναίκα σ' αὐτὸ τὸ θέαμα ἐνίκησε ἕναν ἀφάνταστο πόνο.

Θἄδατε σίγουρα σὲ καμμιὰ ἐκκλησιὰ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, ντυμένη μὲ μαῦρα, ὀρθὴ κάτω ἀπ' τὸ σταυρό. μὲ τὸ στῆθος ἀνοιχτὸ καὶ τὴν καρδιὰ ματωμένη. ποὺ τὴν τρυπᾶνε ἑφτὰ ἀσημένια βέλη, τρία ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, τέσσερ' ἀπ' τὴν ἄλλη. Μ' αὐτὸ θέλουν νὰ δείξουν, πὼς δὲν ὑπάρχει τρομερότερη ἀγωνία, ἀπ' τὴ μητέρα ποὺ βλέπει νὰ πεθαίνῃ τὸ παιδί της.

Κι' ὅμως ἡ Παναγία πίστευε στὴν αἰωνιότητα τοῦ Ἰησοῦ κι' ἤξερε πὼς ὁ γιός της θ' ἀναστηθῆ.

Μὰ ἡ μητέρα τοῦ Χάνς δὲν εἶχε αὐτὴ τὴν ἐλπίδα.

Τὶς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ἀρρώστιας τοῦ Χάνς, ξαγρυπνώντας, ἡ μητέρα μηχανικὰ ἐξακολουθοῦσε νὰ γνέθῃ, κι' ὁ κρότος τοῦ ροδανιοῦ της ἀνακατευόταν μὲ τὸ ρόγχο τοῦ ἑτοιμοθανάτου. Ἂν οἱ πλούσιες βρίσκουν περίεργο, πὼς μιὰ μητέρα μπορεῖ νὰ γνέθῃ δίπλα στὸ νεκρικὸ κρεβάτι τοῦ παιδιοῦ της, εἶναι γιατὶ δὲν ξέρουν τί ἀφάνταστα βασανιστήρια κλείνει ἡ φτωχία γιὰ τὴν ψυχή... Ἀλίμονο!.. Δὲν τσακίζει μόνο τὸ κορμί, τσακίζει καὶ τὴν καρδιά...

Κι' ἔγνεθε κλωστὴ γιὰ τὸ σάβανο τοῦ μικρούλη της Χάνς. Δὲν ἤθελε μὲ μεταχειρισμένο πανὶ νὰ διπλώσῃ τ' ἀγαπημένο σῶμα του, κι' ἀφοῦ δὲν εἶχε λεπτά, ἔγνεθε, ἔγνεθε στὸ ροδάνι της, μὲ μιὰ ὑπέρτατη ἐνεργητικότητα.

Μὰ δὲν περνοῦσε τὴν κλωστὴ στὰ χείλια της σὰν πάντα ἔπεφταν ἀρκετα δάκρυα ἀπ' τὰ μάτια της γιὰ νὰ τὴ βρέξουν

Στὸ τέλος τῆς ἕκτης ἡμέρας, ὁ Χάνς ξεψύχησε. Θέλεις τυχαῖα, θέλεις ἀπὸ συμπάθεια; Ἡ γιρλάντα ἀπ' τὴν ἀγριοτριανταφυλλιά, ποὺ στόλιζε τὴ κούνια, μαράθηκε, κιτρίνισε, ξεράθηκε κι' ἄφησε τὸ στερνό της λουλούδι νὰ πέσῃ στὸ κρεβάτι.

Σὰ βεβαιώθηκε ἡ μητέρα πὼς ἡ πονῆ ἔσβυσε γιὰ πάντα ἀπ' τὰ χείλη, ποὺ τὸ ἰριδόχρωμα τοῦ θανάτου ἀναπλήρωνε τὸ ρόδινο τῆς ζωῆς, σκέπασε μὲ τὴν ἄκρη τοῦ σεντονιοῦ τὸ λατρευτὸ κεφαλάκι, πῆρε τὸ πακέτο μὲ τὸ νῆμα κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη, καὶ πῆγε στὸ σπίτι τοῦ ὀφαντῆ.

— Ὀφαντή, τοῦ εἶπε, νὰ νῆμα ἴσιο, λεπτὸ καὶ δίχως κόμπους. Ἡ ἀράχνη δὲν γνέθει λεπτότερα στὶς γωνιὲς τοῦ ταβανιοῦ. Ὀφανέ μου γοργὰ μιὰ πήχη, ὀφανέ μου πανὶ ἁπαλὸ κι' αἰθέριο σὰν τὰ πανιὰ τῆς Ὁλλανδίας...

Ὁ ὀφαντὴς κάθησε στὸν ἀργαλειό του, πέρασε τὸ νῆμα, ἔδεσε τοὺς κόμπους κι' ἄρχισε νὰ ὀφαίνῃ γοργὰ καὶ ταχτικὰ· καὶ στὸ τέλος βγῆκε ἕνα πανὶ τόσο λεπτό, σὰν τὸ πουκαμισάκι μιᾶς ἀρχιδουκέσας, ἢ σὰν τἀγιο πανὶ ποὺ ὁ ἱερέας σκουπίζει τὸ δισκοπότηρο στὸ ἅγιο βῆμα...

Ὅταν τὸ νῆμα τέλειωσε, ὁ ὀφαντὴς ἔδωσε τὸ ὀφασμα στὴν ἄμοιρη μητέρα καὶ τῆς εἶπε — γιατὶ τἄχε ὅλα καταλάβει ἀπ' τὸ ἀπόλυτα ἀπελπισμένο ὕφος τῆς δύστυχης:

— Ὁ γιὸς τοῦ Αὐτοκράτορα ποὺ πέθανε τὸν περασμένο χρόνο, μικρούλι στὶς φασκιές, δὲ διπλώθηκε, στὴ μικρὴ ἐδένενη κασίτσα του μὲ τἀσημένια καρφιά, μ' ἕνα ἀπαλότερο καὶ λεπτότερο πανί...

Πῆρε ἡ μητέρα τὸ ὕφασμα καὶ τράβηξε ἀπ' τὸ ἀδυνατισμένο της δάχτυλο ἕνα στενὸ χρυσὸ δαχτυλίδι.

— Καλέ μου ὀφαντή, τοῦ εἶπε, πάρε αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι, εἶναι ἡ βέρα μου, τὸ μοναδικὸ χρυσάφι ποὺ εἶχα στὴ ζωή μου.

Ὁ καλὸς ὀφαντὴς δὲν ἤθελε νὰ τὸ δεχθῆ.

— Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπ' τὴ βέρα μου ἐκεῖ ποὺ πάω. Γιατί ναί, τὸ γιώθω καλά, τὰ χέρια τοῦ Χάνς μὲ τραβᾶνε στὴ γῆ...

Πῆγε ὕστερα στὸν ξυλουργὸ καὶ τοῦ εἶπε:

—Μάστορη, πάρε καλόκαρδα δρῦ ποὺ νὰ μὴ σαπίζει καὶ ποὺ τὰ σκουλήκια νὰ μὴ τὴν τρυπάνε, καὶ φτιάσε μου μὲ πέντε σανίδες καὶ δυὸ σανιδάκια μιὰ κάσσα σ' αὐτὸ τὸ μέτρο...

Ὁ ξυλουργὸς πῆρε τὸ πριόνι καὶ τὴν πλάνη, στερέωσε τὶς σανίδες κι' ἄρχισε νὰ χτυπᾶ μὲ τὸ ξυλένιο του σφυρὶ πάγω στὰ καρφιὰ μαλακά, γιὰ νὰ μὴ χώσῃ τὶς μυτερές τους ἄκριες στὴν καρδιὰ τῆς μάνας πιότερο παρὰ στὸ ξύλο.

Ὅταν ἡ δουλειὰ τελείωσε, θἄλεγε κανείς—τόσο ἦταν κομψὸ καὶ περιποιημένο, – πὼς τὄθελαν κουτάκι γιὰ χρυσαφικὰ καὶ ντανέλες.

— Ξυλουργέ, ποὺ μοῦφτιαξες ἕνα τόσο ὁμορφο φέρετρο γιὰ τὸ μικρούλη μου τὸ Χάνς, σοῦ δίνω τὸ σπίτι μου κεῖ στὴν ἄκρια τοῦ χωριοῦ μὲ τὸ περβολάκι, καὶ τὸ πηγάδι μὲ τὴν κληματαριά. Δὲ θὰ προσμένῃς καὶ πολύ.

Μὲ τὸ σάβανο καὶ τὸ φέρετρο κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη—τόσο μικρούλι ἤτανε, —πήγαινε μέσ' ἀπ' τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ, καὶ τὰ παιδιά, ποὺ δὲν ἔνιωθαν τί εἶναι ὁ θάνατος, ἔλεγαν:

— Κοίταξε, ἡ μητέρα τοῦ Χάνς, τί ὁμορφο κουτὶ τοῦ πηγαίνει, μὲ παιχνίδια τῆς Νυρεμπέργης! Θάναι σίγουρα μιὰ πόλη μὲ τὰ ξυλένια βερνικωμένα της σπιτάκια, τὸ καμπαναριό της, τοὺς πύργους της, τὰ δέντρα καὶ τοὺς πευκοφυτεμένους περιπάτους της. Ἡ θἄχῃ μέσα κανένα ὁμορφο βιολὶ μὲ τὸ δοξάρι καὶ τὶς χορδὲς ἀπὸ ἀλόγου τρίχες. Ἀχ, νἄχαμε κι' ἐμεῖς ἕνα τέτοιο κουτί!..

Κι' οἱ μητέρες τους, κιτρινίζοντας, τὰ φιλοῦσαν καὶ τὰ σώπαιναν:

— Ἀπρόσεχτα παιδιά, τί λόγια εἶν' αὐτὰ ποὺ λέτε; Μὴ ζηλεύετε τὸ κουτὶ μὲ τὰ παιχνίδια, τὸ κουτὶ μὲ τὸ βιολὶ ποὺ τὸ κρατοῦσε κλαίγοντας κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη. Πάντα θὰ τὄχετε ἀργὰ ἢ γρήγορα, κακόμοιρα...

Ὅταν ἡ μητέρα γύρισε, πῆρε τὸ μικροσκοπικὸ λείψανο τοῦ γιοῦ της κι' ἄρχισε νὰ τοῦ κάνει τὴ στερνὴ τουαλέττα ποὺ πρέπει κανεὶς νὰ προσέχῃ πολύ, γιατὶ εἶναι γιὰ τὴν Αἰωνιότητα...

Τὄντυσε μὲ τὰ κυριακάτικα ρουχαλάκια του, τὸ μεταξωτό του φουστάνι καὶ τὸ γουγένιο παλτουδάκι, γιὰ νὰ μὴν κρυώνει στὸ παγωμένο μέρος ποὺ θὰ πήγαινε. Τοποθέτησε δίπλα του τὴν κούκλα μὲ τὰ σμάλτινα μάτια, ποὺ τὴν ἀγαποῦσε τόσο καὶ πάντα δίπλα του τὴν ἔκλωνε... Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ δίπλωνε μὲ τὸ σάβανο τὸ κορμάκι—ποὺ τοῦχε δώσει χίλιες φορὲς τὸ ὕστατο φιλί—εἶδε πὼς ξέχασε νὰ βάλῃ στὸ πεθαμένο παιδάκι τὰ ὁμορφα κόκκινα παπουτσάκια του.

Ἔψαξε στὴν κάμαρα, γιατὶ πονοῦσε νὰ βλέπῃ γυμνὰ αὐτὰ τὰ ποδαράκια ποὺ ἄλλοτε ἤταν τόσο ζεστά, τόσο ρόδινα, καὶ τώρα τόσο παγωμένα, τόσο χλωμά... Ἀλλὰ σὰν ἔλειπε, τὰ ποντίκια εἶχαν βρεῖ κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι τὰ παπούτσια, κι' ἀφοῦ δὲν εἶχαν ἄλλη τροφή, δάγκωσαν, ἔτριψαν σὲ κομμάτια τὸ δέρμα τους.

Ἦταν ἕνας ἀβάσταχτος πόνος γιὰ τὴ μητέρα νὰ βλέπῃ τὸ παιδάκι της νὰ πηγαίνῃ ξυπόλυτο στὸν ἄλλο κόσμο. Ὅταν ἡ καρδιὰ δὲν εἶναι πιὰ παρὰ μιὰ πληγή, φτάνει νὰ τὴν ἀγγίξῃς μονάχα γιὰ νὰ ματώσῃ.

Ἔκλαψε μπροστὰ στὰ παπουτσάκια. Ἀπ' τὸ φλογοκόκκινο στερεμένο μάτι, ἕνα δάκρυ ἀνάβλυσε ἀκόμα.

Πῶς νὰ πάρῃ παπούτσια γιὰ τὸν Χάνς. ἀφοῦ εἶχε δώσει τὸ δαχτυλίδι της καὶ τὸ σπίτι;.. Αὐτὴ ἡ σκέψη τὴ βασάνιζε, μὰ μὲ τὴ συλλογὴ τῆς ἦρθε μιὰ ἰδέα...

Στὸ καλυβάκι ὑπῆρχε ἕνα καρβέλι ὁλόκληρο, γιατὶ ἀπὸ καιρὸ ἡ δύστυχη, χορτάτη μὲ τὴν πίκρα της, δὲν ἔτρωγε πιά.

Ἔτριψε τὸ καρβέλι. Ναί, θυμήθηκε πὼς ἄλλοτε μὲ τὴν ψύχα, γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὸν Χάνς, τοῦ ἔφτιανε περιστέρια, παπάκια, κόττες, τσόκαρα κι' ἄλλα μικροπράμματα. Ἔβαλε τὴν ψύχα στὴν παλάμη της, κι' ἄρχισε νὰ τὴν πλάθῃ μὲ τὸ μεγάλο δάχτυλο, βρέχοντάς την μὲ τὰ δάκρυά της.

Ἔκανε ἕνα ζευγάρι παπουτσάκια, τὰ φόρεσε στὰ γαλαζόσταχτα ποδαράκια τοῦ

παιδιοῦ, καὶ τὸκλεισε στὸ φέρετρό του.

Ὅταν ἔλυωνε τὴν ψύχα, ἕνας φτωχὸς πρόβαλε στὸ κατώφλι ντροπαλός, ζητῶντας ψωμί· τοῦκανε νόημα μὲ τὸ χέρι νὰ φύγῃ.

Ὁ νεκροθάφτης ἦρθε νὰ πάρῃ τὸ κουτί καὶ τὄχωσε σὲ μιὰ γωνιὰ στὸ κοιμητήρι, κάτω ἀπὸ μιὰ ἀνθισμένη, ἄσπρη τριάνταφυλλιά.

Ὁ ἀγέρας ἦταν γλυκός, γεμάτος ἀρώματα, δὲν ἔβρεχε, ἡ γῆ ἦταν στεγνὴ κι' ἔτσι μιὰ παρηγοριὰ χύθηκε στὴν καρδιὰ τῆς μάννας, σὰ σκέφθηκε πὼς δὲν θὰ περνοῦσε ὁ μικρούλης Χάνς τόσο ἄσχημα τὴν πρώτη νύχτα στὸ μνῆμα...

Ξαναγυρίζοντας στὸ μοναχικό της σπίτι, τοποθέτησε τὸ ἀδειανὸ λίκνο δίπλα στὸ κρεβάτι της, ξαπλώθηκε, κοιμήθηκε.

Τὸ σῶμα, τσακισμένο, ὑποχωροῦσε. Στὸν ὕπνο της εἶδε ἕνα ὄνειρο, ἢ τοὐλάχιστο τῆς φάνηκε πὼς ἦταν ὄνειρο. Πρόβαλε ὁ Χάνς ντυμένος ὅπως στὴν κάσσα του, μὲ τὸ κυριακάτικο φουστάνι καὶ τὴ γουνένια μπερτίτσα, ποὺ ἄσπριζε σὰ μεγαλόπρεπος κύκνος. Στὰ χέρια του κρατοῦσε τὴν κούκλα μὲ τὰ σμάλτινα μάτια, καὶ στὰ πόδια του φοροῦσε τὰ ψωμένια παπούτσια. Ἀκουμποῦσε πάνω σὲ δυὸ σύγνεφά, γύρω του φεγγοβολοῦσαν τάστέρια καὶ τρεμόλαμπε τὸ μισοφέγγαρο. Δὲν εἶχε ὅμως αὐτὸ τὸ φωτοστέφανο ποὺ ὁ θάνατος χαρίζει στοὺς μικροὺς ἀθώους, γιατί σὰ βάλουν ἕνα μικρὸ παιδὶ στὴ γῆ, βγαίνει ἕνας ἄγγελος...

Τὰ τριαντάφυλλα τοῦ παραδείσου δὲν ἄνθιζαν στὰ χλωμά του μάγουλα, τὰ βαμμένα μὲ τὴ λευκότητα τοῦ θανάτου· δάκρυα κυλοῦσαν ἀπ' τὰ μακριὰ ξανθά του τσίνορα, πνιχτοὶ λυγμοὶ φούσκωναν τὸ στηθάκι του.

Ἡ ὀπτασία χάθηκε κι' ἡ μητέρα ξύπνησε πνιγμένη στὸν ἱδρῶτα. Ἐνθουσιασμένη ποὺ εἶδε τὸ γιό της, τρομαγμένη ποὺ τὸν ξαναεῖδε τόσο θλιμμένο.

Μὰ ἡσύχασε λέγοντας:

— Τὸ μικρούλη μου τὸ Χάνς, ἀκόμα καὶ στὸν Παράδεισο δὲν μπορεῖ νὰ μὲ ξεχάσῃ.

Τὴν ἄλλη νύχτα ἡ ὀπτασία ξαναφάνηκε. Ὁ Χάνς ἦταν ἀκόμα πιὸ θλιμμένος, πιὸ ἰσχνός...

Ἡ μητέρα του ἅπλωσε τὰ χέρια της φιθυρίζοντας:

— Γλυκό μου παιδί, παρηγορήσου· μὴ στενοχωριέσαι στὸν οὐρανό, θἄρθω νὰ σὲ ξαναβρῶ...

Τὴν τρίτη νύχτα ὁ Χάνς ξαναγύρισε. Θρηνοῦσε κι' ἀναστέναζε πιότερο ἀπ' τὶς ἄλλες φορές. Κι' ἔφυγε πλέκοντας τὰ χεράκια του μὲ ἴκεσία. Δὲν εἶχε πιὰ τὴν κούκλα του, μὰ φοροῦσε πάντα τὰ ψωμένια παπουτσάκια.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

(Théophile Gautier) ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ὦ! ἔκαμαν τὰ παιδιά.

Ὁ παπάς, ἀμείλικτος, ἐξακολούθησε:

— Γιὰ τὴν μεγάλη εὐεργεσία ποὺ σᾶς ἔκαναν, δείξατε τὴν πιὸ μαύρη ἀχαριστία. Κι' ἐγὼ εἶχα βασίσει τόσες ἐλπίδες σὲ σᾶς. Ἔλεγα στὸν ἑαυτό μου ὅτι ὁ καλὸς Θεὸς ἔστελνε σᾶς, τὰ ἀθῶα παιδιὰ γιὰ νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ συμφιλιώσω τοὺς δυὸ καλοὺς ἀνθρώπους. Καὶ νὰ ποὺ ἡ κακή σας διαγωγὴ τοὺς χωρίζει ἀκόμη περισσότερο, καὶ τὰ δικά σας σφάλματα τὰ ἀποδίδει ὁ ἕνας στὸν ἄλλον. Μὰ τὴν ἀλήθεια, εἴσθε ἐντελῶς ἄκαρδα παιδιά.

Ἡ λέξη αὐτὴ πληγώνει βαθειὰ τὴν καρδιὰ τῶν ἐνόχων. Ἡ Μαγδαληνὴ πρώτη πέφτει στὰ γόνατα κι' ὅλοι τὴν μιμοῦνται. Δὲν ἀκούγονται πιὰ παρὰ θρῆνοι καὶ λυγμοί.

«Ὁ παπὰς κάθησε καὶ τὰ παιδιὰ μαζεύτηκαν γύρο του». (Σελ. 523, στ. β'.)

— Ἔλᾶτε, ἡσυχάστε, λέει ὁ παπὰς συγκινημένος, ἀπὸ μιὰ τόσο εἰλικρινῆ μετάνοια. Τώρα πρέπει νὰ ἐπανορθώσετε τὰ σφάλματά σας, δὲν εἶναι ἔτσι; Δὲν τὸ θέλετε καὶ σεῖς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

—Ναί, ναί, λέει ὁ χορὸς ἠλεκτρισμένος. Βοηθῆστε μας, σᾶς παρακαλοῦμε. Μὲ σᾶς θὰ μᾶς φανῇ πιὸ εὔκολο.

— Γιὰ νὰ ἰδοῦμε, λέει ὁ λαμπρὸς ἄνθρωπος, ποιὸς εἶναι καλύτερος τρόπος; Ἡ καρδιά σας δὲν σᾶς τὸ λέει;

Σκέπτονται, κι' ὕστερα ἡ Μαγδαληνὴ λέει:

— Πρῶτα ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ τοὺς ζητήσουμε συγγνώμην.

— Κι' ἔπειτα, λέει ὁ Παῦλος, πρέπει νὰ δικαιώσουμε τὴν θειά, στὰ μάτια τοῦ θείου καὶ τὸν θεῖο στὰ μάτια τῆς θειᾶς.

Τὸ πρόσωπο τοῦ παπᾶ ἀκτινοβολεῖ.

— Δὲν ἔχω λοιπὸν ἄδικο, λέει, ὅταν ἐπικαλοῦμαι τὰ καλά σας αἰσθήματα.

— Ὄχι, λέει σοβαρὰ ὁ Γιαννάκης. Εὐχαριστοῦμε πολύ, αἰδεσιμώτατε, ποὺ μᾶς ἀνοίξατε τὰ μάτια. Ἀπὸ μᾶς τώρα ἐξαρτᾶται νὰ φανοῦμε καλοί. Θὰ μᾶς βοηθήσετε, δὲν εἶναι ἔτσι;

— Βεβαιότατα, ἀγαπητά μου παιδιά, ἀλλὰ βλέπω ὅτι ἡ καρδιά σας θὰ σᾶς δείξῃ ὅ,τι πρέπει νὰ κάνετε, χωρὶς νὰ σᾶς τὸ πῶ ἐγώ, κι' εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς γι' αὐτό.

Ὅλων τὰ πρόσωπα ἔγιναν σκεπτικά.

— Αἰδεσιμώτατε, εἶπε στὸ τέλος ἡ Μαγδαληνή, μπορεῖτε νὰ ὑπολογίζετε σὲ μᾶς. Θὰ προσπαθήσουμε νὰ κατανικήσουμε τὰ ἐλαττώματά μας καὶ νὰ σᾶς βοηθήσουμε στὸ μεγάλο σας ἔργο. Γνωρίζουμε ὅτι ἔχουμε ἐδῶ-πέρα νὰ ἐκτελέσουμε ἕνα καθῆκον: νὰ προσπαθήσουμε νὰ συμφιλιώσουμε τοὺς συγγενεῖς μας, κι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα θὰ τὸ ἐπιδιώξουμε μ' ὅλη μας τὴ δύναμη.

— Ναί, λέει ἐνεργητικὰ ὁ Γιαννάκης, ὅλες μας οἱ προσπάθειες θὰ εἶναι γι' αὐτὸν τὸν σκοπό.

— Ναί, ναί, φωνάζουν ὅλα τὰ παιδιὰ μαζί.

Στὰ μάτια τοῦ παπᾶ λάμπουν δάκρυα χαρᾶς.

— Θὰ γίνουμε πραγματικὰ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ, δηλώνουν τὰ παιδιά.

— Ἐμπρὸς λοιπόν, λέει ὁ Παῦλος.

Καὶ ξαναπαίρνουν τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι, μὲ βῆμα ἀποφασιστικό. Συνεννοοῦνται μὲ χαμηλὴ φωνή. Ὁ παπὰς τοὺς ἀκολουθεῖ τρισευτυχισμένος.

Φθάνουν σὲ κατάλληλη στιγμή. Ὁ θεῖος Βαρνάβας κάθεται ἀκόμη στὴν πολυθρόνα του, μπροστὰ στὴν εἴσοδο, κι' ἡ θειὰ Ἀγλαΐα διευθύνεται γιὰ τὸ σπίτι. Ὁ Γιαννάκης τὴν πλησιάζει καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ πάῃ μιὰ στιγμὴ κοντά τους.

Ἔτσι ὅλοι βρίσκονται μαζεμένοι μπροστὰ στὴν εἴσοδο. Ὁ Σουλπίκιος κι' ἡ Πουλχερία βγάζουν τὸ κεφάλι τους ἀπὸ τὰ παράθυρα. Οἱ μεγάλοι εἶναι περίεργοι νὰ ἰδοῦν τί θὰ συμβῇ. Ἀλλ' οἱ μικροὶ δὲν διστάζουν καθόλου. Ὁ Παῦλος πρῶτος προχωρεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀδελφῶν του, καὶ μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ τρέμει λιγάκι, λέει στὸν θεῖο Βαρνάβα:

— Κύριε, ἔσφαλα πολὺ ἀπέναντί σας κι' ἐγὼ κι' οἱ ἀδελφοί μου. Σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς συχωρέσετε.

Κρατάει τὸ καπέλλο του στὰ χέρια του, καθὼς κι' οἱ ἀδελφοί του κι' ὅλοι περιμένουν σιωπηλοὶ τὴν ἀπάντηση τοῦ θείου. Ὁ θεῖος Βαρνάβας φαίνεται ἔκπληκτος καὶ κάπως συγκινημένος.

— Σὲ συγχωρῶ, παιδί μου, λέει τέλος, σᾶς συγχωρῶ ὅλους.

«Ὁ Σουλπίκιος τρέχει καὶ, ἁρπάζοντάς τον ἀπὸ τὸ *πανταλόνι*...» (Σελ. 535, στ. γ'.)

— Εὐχαριστῶ, κύριε, λέει ὁ Παῦλος. Θὰ προσπαθήσουμε στὸ μέλλον νὰ φανοῦμε καλύτεροι. Ἀλλὰ θέλουμε καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη νὰ σᾶς ποῦμε.

Αὐτὸ εἶναι πιὸ δύσκολο γιὰ νὰ τὸ ἐκφρασθῇ ὁ Παῦλος. Ἀλλ' ὡστόσο τὸ κατορθώνει.

— Δὲν εἶναι τὸ λάθος τῆς θειᾶς μας, ποὺ κάνουμε ἀταξίες. Αὐτὴ εἶναι πολὺ καλὴ μαζί μας, ἀλλ' ἐμεῖς εἴμαστε στ' ἀλήθεια πάρα πολὺ κακὰ παιδιά, κι' αὐτὸ κάνει νὰ τὴν κατακρίνουν ἄδικα... κι' αὐτὸ μᾶς κάνει πολὺ μεγάλη λύπη.

Ὁ θεῖος Βαρνάβας αἰσθάνεται μεγάλη συγκίνηση γι' αὐτὰ τὰ λόγια, ἀλλ' ἀπαντᾶ ἀμέσως.

— Δὲν θέλω νὰ φαγῶ λιγότερο γενναιόψυχος ἀπὸ σένα, μικρέ μου.

Καὶ γυρίζοντας στὴ θειὰ Ἀγλαΐα λέει:

— Ἐξαδέλφη μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρέσετε. Σᾶς ἔκρινα ἄσχημα.

Ἡ θειὰ Ἀγλαΐα εἶναι πολὺ συγκινημένη καὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀπαντήσῃ. Ἀλλωστε νὰ ποῦ ἡ Μαγδαληνή, προχωρεῖ κι' αὐτὴ μὲ τὴ σειρά της, κατακόκκινη ἀλλ' ἀποφασισμένη καὶ τῆς λέει:

— Σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς συγχωρέσετε, τὶς ἀδελφές μου καὶ μένα, εἴμαστε πολὺ λυπημένες, ποὺ σᾶς κάναμε νὰ στενοχωρηθῆτε.

Ἀντὶ γι' ἄλλη ἀπάντηση ἡ θειὰ Ἀγλαΐα, τὴν παίρνει στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὴν φιλεῖ, καθὼς καὶ τὶς ἀδελφές της. Ἔτσι σφιγμένα γύρω ἀπὸ τὴ θειὰ τὰ τρία κοριτσάκια, λένε μὲ μιὰ φωνή:

— Δὲν εἶναι ὁ θεῖος Βαρνάβας κακός. ἐμεῖς εἴμαστε, ἐμεῖς μονάχα.

Ἀντὶ γι' ἄλλη ἀπάντηση, ἡ θειὰ Ἀγλαΐα κοιτάζει τὸν θεῖο Βαρνάβα καὶ χαμογελάει.

Ἡ Πουλχερία ἀπὸ τὸ παράθυρό της κλαίει, ὁ Σουλπίκιος, βιάζει τὸν ἑαυτό του γιὰ νὰ μὴν κάνῃ τὸ ἴδιο, ὁ παπὰς ὅμως σφουγγίζει τὰ ματογυάλια του. Ὅλοι εἶναι συγκινημένοι. Ὁ θεῖος Βαρνάβας κοιτάζει τ' ἀγόρια.

— Μοῦ φαίνεται, λέει, στὸ τέλος ὅτι κατὰ βάθος ἀξίζετε περισσότερο ἀπ' ὅ,τι φαίνεσθε.

Ὁ Γιαννάκης πιάνει τὸ χέρι τοῦ θείου.

— Εἶναι ὁ μπαμπάς μας ποὺ μᾶς λείπει, λέει τρυφερά. Γιὰ φαντασθῆτε πολεμάει τώρα καὶ τέσσερα χρόνια. Λοιπὸν κι' ἐμεῖς ἐγίναμε διαβόλοι.

Ὁ θεῖος Βαρνάβας, βλέπει τέσσερα σγουρόμαλλα κεφαλάκια νὰ τὸν κοιτάζουν κατάματα.

—Ἂν θέλατε, ἄχ, ἂν θέλατε...

Ἡ φωνὴ τοῦ Γιαννάκη εἶναι παρακλητική. Ὁ θεῖος Βαρνάβας ἐντούτοις ἔχει γυρίσει τὸ κεφάλι του. Θἄλεγε κανεὶς ὅτι παλεύει μὲ τὸν ἑαυτό του. Ὁ Γιαννάκης ὅμως ἐξακολουθεῖ μὲ χαμηλὴ καὶ δειλὴ φωνὴ τσα.

—Ἂν θέλατε ν' ἀναπληρώσετε τὸ μπαμπά μας!

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅλοι βγάζουν τὰ μαντήλια τους γιὰ νὰ σκουπίσουν τὰ δάκρυά τους. Μόνον ὁ θεῖος Βαρνάβας διατηρεῖ ὁπωσδήποτε τὴν ψυχραιμία του.

—Ἀλλὰ, μικρέ, μου ξέρεις ὅτι ἕνας μπαμπὰς δὲν εἶναι πάντοτε εὐχάριστο πρᾶγμα. Φωνάζει, μαλλώνει, καμμιὰ φορὰ τρώβει καὶ τ' αὐτιά.

— Ναί, ἀλλὰ μαθαίνει τὰ παιδιὰ νὰ πηγαίνουν τὸν ἴσιο δρόμο.

Ἡ τελευταία αὐτὴ λέξη πείθει τὸν φοβερὸ θεῖο Βαρνάβα νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασή του.

— Πολὺ καλὰ λοιπόν, σύμφωνος, θὰ εἶμαι ὁ μπαμπάς σου, καὶ ὁ μπαμπὰς τῶν ἀδελφῶν σου.

Μιὰ φωνὴ χαρᾶς, τοῦ ἀποκρίνεται. Ἡ Μαγδαληνὴ ἀγκαλιάζει τὴ θειὰ Ἀγλαΐα.

— Λοιπὸν σεῖς θὰ εἴσθε ἡ μαμμά μας;

Πῶς μπορεῖ κανεὶς ν' ἀρνηθῇ; Ἡ θειὰ Ἀγλαΐα οὔτε τὸ σκέπτεται ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Ἀγκαλιάζει τρυφερὰ τὶς καινούργιες κόρες της.

Ἡ χαρὰ εἶναι γενική. Οἱ μικροὶ χοροπηδοῦν ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό τους. Νομίζουν ὅτι ἡ συμφιλίωση εἶναι κιόλας «τετελεσμένο γεγονός». Καὶ σὰν παιδιὰ ποὺ εἶναι, πηδοῦν, χορεύουν, ἀλαλάζουν.

— Τώρα νὰ δῆτε τί φρόνιμοι ποὺ θἄμαστε! φωνάζει ὁ Πέτρος.

Καὶ γιὰ νὰ τ' ἀποδείξῃ, πάρευθὺς κάνει μιὰ τούμπα καὶ κατρακυλάει ὡς μιὰ ἀνθισμένη πρασιά. Ὁ Σουλπίκιος τρέχει ἀμέσως, κι' ἁρπάζοντάς τον ἀπ' τὸ παντελόνι του, τὸν στήνει ὀρθὸ καὶ τὸν κάνει νὰ λογικευθῇ. Οἱ μεγάλοι εἶναι φρονιμότεροι. Μαζεμένοι γύρω ἀπὸ τὸν θεῖο καὶ τὴ θειά, ἐκδηλώνουν τὴ χαρά τους μὲ λόγια.

— Τώρα θ' ἀρχίσετε μιὰ νέα ζωή, λέει ὁ παπάς Ἀγαπητοί μου μικροὶ φίλοι, δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶτε πὼς ὅλα δὲν εἶναι εὔκολα καὶ πὼς θὰ πρέπει συχνὰ νὰ πολεμήσετε ἐναντίον τῶν ἐλαττωμάτων σας. Παρ' ὅλη σας τὴν καλὴ καρδιά, τὰ ἐλαττώματα αὐτὰ ὑπάρχουν ἀκόμη

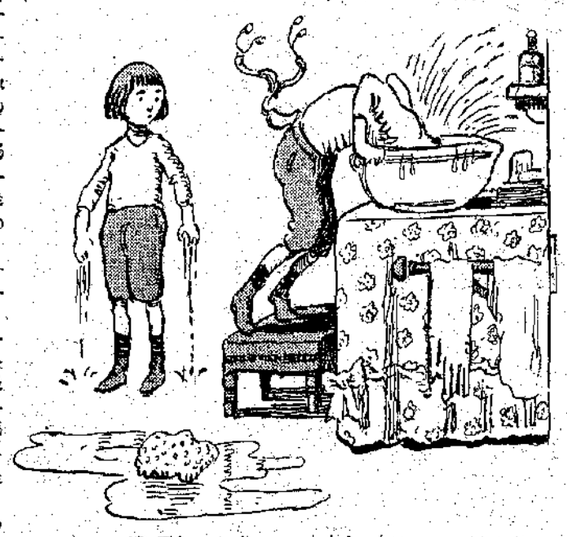

«Ὁ Πέτρος ρίχνεται στὴ λεκάνη...»

— Θὰ τὰ πολεμήσουμε! λένε τ' ἀγοράκια.

— Καὶ θἄχουμε βοηθούς, λέει ἡ Μαγδαληνή, σφίγγοντας τὸ χέρι τῆς θειᾶς της.

Ἡ καλὴ θειὰ Ἀγλαΐα δὲν τολμᾶ νὰ πῇ πολλὰ λόγια, φοβούμενη πάντα τὴν ἐχθρότητα τοῦ ξαδέλφου της.

Ἐκεῖνος ὅμως, λέει σοβαρά :

—Ἀναλάβαμε μιὰ μεγάλη εὐθύνη ἀπέναντι αὐτῶν τῶν παιδιῶν, ἐξαδέλφη μου. Τοὺς ὑποσχεθήκαμε πὼς θ' ἀντικαταστήσουμε τοὺς γονεῖς τους. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ κρατήσουμε τὴν ὑπόσχεσή μας, πρέπει, κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς τους ἐδῶ, νὰ ξεχάσουμε τὶς διαφορές μας.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΨΥΧΑΡΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΤΑ 1886 κηρύχθηκε στὴν Ἑλλάδα μιὰ μεγάλη πνευματική Ἐπανάσταση. Σκοπός της ἦταν ἀλλάξη τὸ γλωσσικὸ Καθεστώς. Νὰ φύγῃ δηλαδὴ ἀπ' τὴ μέση ἡ Καθαρεύουσα καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ, σ' ὅλα τὰ εἴδη τοῦ λόγου, ἡ ζωντανὴ Δημοτική.

Ὁ σκοπὸς αὐτὸς πραγματοποιήθηκε κατὰ μέγα μέρος, πολὺ πρὶν νὰ γεννηθῆτε σεῖς. Ἑπομένως δὲν εἴσαστε σὲ θέση νὰ ἐκτιμήσετε ὅλη τὴν τόλμη καὶ τὴ σημασία αὐτοῦ τοῦ ἱστορικοῦ κινήματος. Γιατί ὅπως συμβαίνει σ' ἐκείνους ποὺ δὲν εἶδαν μιὰν ἀλλαγὴ μὲ τὰ μάτια τους, στὸν καιρό τους, θὰ νομίζετε βέβαια πὼς τὰ πράγματα ἦταν ἔτσι ἀνέκαθεν. Πὼς στὸ σχολεῖο, παραδείγματος χάρη, τὸ παιδάκι τῶν ἕξη χρονῶν μάθαινε νὰ διαβάζῃ, ὅπως σήμερα, στ' Ἀλφαβητάρι λέξεις ποὺ ἤξερε ἀπ' τὸ σπίτι του : ***μάννα, σπίτι, γάτα, κόττα, σκύλος, παιχνίδι, ψωμί*** πὼς μεγαλώνοντας λίγο, περνοῦσε σ' ἄλλο βιβλίο, ποὺ στὴν ἴδια γλῶσσα τοῦ διηγόταν ὡραῖες ἱστορίες καὶ πὼς μεγαλώνοντας ἀκόμα, ἔπαιρνε νὰ διαβάζῃ μιὰ «Διάπλασι», ξεκούραστη κι' εὐκολονόητη σὰν τὴ σημερινή... Ἔ, λοιπόν, ὄχι! Ρώτησε τοὺς μεγάλους νὰ σᾶς ποῦν τί τραβοῦσαν σὰν ἦταν παιδιά. Στὸ σχολειό, τοὺς ἔδιναν ἐν' ἀπαίσιο ἀλφαβητάρι ποὺχε μέσα κινέζικα σὰν αὐτά : ***γαλῆ, ὄρνις, κύων, στύξ, ὕστρηξ, βῆξ*** καὶ πάει λέοντας. Ἀργότερα τὰ περνοῦσαν σ' ἄλλο βιβλίο, μὲ διηγήματα στὴν ἴδια γλῶσσα : «***Ἡμέραν τινά, ὁ μικρὸς Παῦλος, καθήμενος ἔξωθεν τῆς οἰκίας, παρετήρει τὴν πτῆσιν τῶν πυργιτῶν***...» Σύγκαιρα τὰ μάθαιναν νὰ κλίγουν: ***ὁ κύων τοῦ κυνός, τῷ κυνί, ἡ γραῦς τῆς γραός, βούλομαι - βούλει - βούλεται.*** Κι' ἂν ἤθελαν ὕστερα, γιὰ διασκέδαση, κι' ἕνα περιοδικό, ἔπαιρναν μιὰ «Διάπλαση» ποὺ ἔγραφε στὴν ἀρχή : «Τοῖς φιλοστόργοις γονεῦσι καὶ τοῖς φιλομούσοις παισί...» Στὸ Ἑλληνικὸ Σχολεῖο τὰ ἴδια. Στὸ Γυμνάσιο χειρότερα. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ τελειώνουν οἱ νέοι τῆς «ἐγκυκλοπαιδικές» τους τάχα σπουδές, καὶ τῆς πανεπιστημιακὲς ἀκόμα, χωρὶς νὰ ξέρουν σχεδὸν τίποτ' ἄλλο, ἀπὸ κάμποσες λέξεις καὶ κάμποσους τύπους τῆς ἀρχαίας. Δηλαδὴ δὲν ὑπῆρχε μεγαλύτερος τύραννος ἀπὸ τὴ γλῶσσα! Τὰ καλύτερά του χρόνια τὰ ξόδευε κανένας γιὰ νὰ μάθῃ,—ἢ καλύτερα γιὰ νὰ μὴ μάθῃ, γιατὶ μαθαίνονται αὐτὰ ποτέ; — μιὰ γλῶσσα νεκρή, ἀμίλητη, ἄχρηστη στὴ ζωὴ καὶ χρήσιμη μόνο γιὰ νὰ συντάσσουν σ' αὐτή,—καὶμὲ πόσες, Θέ μου, ἀσυνταξίες!—δημόσια ἔγγραφα ἐμπορικὰ γράμματα κι' ἐπιστημονικὰ βιβλία, ποὺ δὲ τὰ καταλαβαίνει κανείς!

Ἀλλὰ τὸ μεγάλο κακὸ ἦταν ποὺ κι' ἡ Λογοτεχνία δούλευε σ' αὐτὴ τὴ γλῶσσα. Καὶ ναί μὲν οἱ ποιητὲς εἶχαν ἀρχίσει νὰ στιχουργοῦν στὴ ζωντανή, γιατ' εἶχαν νιώσει πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ συγκινήσουν στὴν ἄψογη καθαρεύουσα τοῦ Ραγκαβῆ καὶ τοῦ Βλάχου :

Ὦ, δότε, υἱοὶ τῶν πλουσίων,
Ὦ, δότε τοῖς ἄρτον καὶ σῦρ!
Ἀρκεῖ ἓν σας μόνον ψυχίον
Καὶ εἰς τοῦ πυρός σας σπινθήρ!

οἱ κακόμοιροι ὅμως οἱ πεζογράφοι κι' οἱ δραματικοὶ συγγραφεῖς ἐξακολουθοῦσαν νὰ γράφουν μυθιστορήματα, διηγήματα καὶ θεατρικὰ ἔργα μ' ὅλες τὶς ἑλληνικούρες τοῦ κόσμου. Καὶ διάβαζες ἄξαφνα στὸ ρομάντσο σου : «Ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τῆς ἐσίας ἵστατο μικρόν τι σκεῦος ἐξ ἀνακαρδίου, ἑκατέρωθεν δέ, ἀνηρτημέναι ἐπὶ τοῦ τοίχου, δύο εἰκόνες ἀποτελοῦσαι πάρισον». Ἢ πήγαινες στὸ θέατρο κι' ἄκουγες : «Εἰς τὴν φίλην μου κοιτίδα, τὴν ζοφώδη κι' αἰωνίαν τῶν δασῶν τῆς Πανονίας νύκτα, τρέχω...» Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν, φυσικά, νὰ μὴ διαβάζουν τὰ λογοτεχνικὰ προϊόντα, – αὐτὰ ποὺ γράφονται ἀλλοῦ γιὰ ὅλο τὸν κόσμο κι' εἶναι ἡ πνευματικὴ τροφὴ τοῦ λαοῦ, — παρ' ἀπὸ πέντε-δέκα ἀνθρώπους «ἐντριβεῖς περὶ τὴν γλῶσσαν». Ὅπως ἀπάνω-κάτω καὶ στὴν Κίνα, ποὺ τὰ βαθιὰ κινέζικα δὲν τὰ διαβάζουν παρὰ οἱ Μανταρῖνοι. Ἕνα «μανταρινάτο» εἶχε καταντήσει τότε κι' ἡ Ἑλλάδα : λίγοι ἄνθρωποι γραμματισμένοι, — ποὺ κι' αὐτοὶ περιφρονοῦσαν τὰ ἑλληνικὰ βιβλία καὶ διάβαζαν προθυμότερα γαλλικὰ ἢ γερμανικά, — κι' ἕνας λαὸς ἀγράμματος, ἀμόρφωτος, ποὺ μόλις καὶ μεταβίας διάβαζε καμμιὰ ἐφημερίδα.

Τότε λοιπὸν ποὺ λέτε, βγῆκε ὁ Ψυχάρης. Καὶ φώνάξε : «Τί κατάσταση εἶν' αὐτή; Ὡς πότε σεῖς οἱ Ρωμιοὶ θὰ κοιμάστε στὸ σκοτάδι; Εἶναι καιρὸς νὰ ξυπνήσετε, νὰνοίξετε τὰ μάτια σας στὸ φῶς καὶ νὰ ἰδῆτε. Τί γίνεται σ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο; Ἀπὸ αἰῶνες τώρα ἄφησαν τὰ λατινικὰ καὶ μεταχειρίζονται τὴ ζωντανή τους γλῶσσα. Ἔτσι καλλιεργήθηκε καὶ μορφώθηκε ἡ ἰταλική, ἡ γαλλική, ἡ ἰσπανική, ἡ γερμανική, ἡ ἀγγλική. Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάμετε καὶ σεῖς. Νἀφήσετε κατὰ μέρος τἀρχαῖα ἑλληνικὰ καὶ νἀρχίσετε νὰ γράφετε τὴ γλῶσσα τοῦ μπαμπᾶ σας. Ὅ,τι ἄρχισαν νὰ κάνουν οἱ ποιητές, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ μεγάλου Σολωμοῦ, τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνουν κι' οἱ πεζογράφοι. Ὁρίστε! Πῶς γράφω ἐγὼ καὶ μὲ καταλαβαίνει ὅλος ὁ κόσμος; Αὐτὴ εἶναι ἡ γλῶσσα, ἡ νέα γλῶσσα ἡ ἑλληνική. Τὴν ἔκαμα μελετώντας τὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ τὴ ζωντανὴ ὁμιλία. Νὰ κι' ἡ γραμματική της, νὰ καὶ τὸ συνταχτικό της, νὰ κι' ἡ ὀρθογραφία της ἡ ἐπιστημονική. Ὅλα τὰ βρίσκετε μέσα στὸ βιβλίο μου. Γιατί ἐγὼ δὲν εἶμαι μόνο λογοτέχνης, ποιητής εἶμαι καὶ γλωσσολόγος. Ἔφαγα τὰ νειάτα μου μελετώντας αὐτὴν τὴν ἐπιστήμη κι' ἐφαρμόζοντας τἀξιώματά της στὴ γλῶσσα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀκοῦστε με! Ὅπως λυτρωθήκατε ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τοῦ Τούρκου, ἔτσι πρέπει νὰ λυτρωθῆτε κι' ἀπὸ τὴ σκλαβιὰ τοῦ ψευτο-Δασκάλου. Εἶναι χειρότερη αὐτὴ ἡ σκλαβιά. Κάμετε ἐπανάσταση. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀρχηγός σας. Κι' ὁ Θεὸς μαζί μας!»

Ἔτσι κηρύχθηκε ἡ Ἐπανάσταση μὲ τὸ «Ταξίδι μου», τὸ πρῶτο-πρῶτο βιβλίο ποὺ ἔβγαλε ὁ Ψυχάρης στὰ 1886. Φυσικά, οἱ ψευτο-Δασκάλοι φώναξαν, φρένιασαν, οὐρλιασαν: Τὴ γλῶσσα τῶν προγόνων μας νἀφήσουμε; Μὲ δημοκοπίες, μὲ συκοφαντίες, μὲ χίλια ψέματα καὶ σοφίσματα, κατάφεραν νὰ ἐξεγείρουν καὶ τὸ λαὸ ἐναντίον τῶν πρώτων δημοτικιστῶν, ποὺ τοὺς εἶπαν ***μαλλιαροὺς*** καὶ ***πουλημένους***. Ἀλλὰ δὲν ἔκαμαν ἀποτα, τίποτα! Γιατὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Ψυχάρη εἶχε μέσα του τὴν ἀλήθεια καὶ τὴ ζωή. Κι' ἡ Ἐπανάσταση τράβηξε τὸ δρόμο της γοργά. Πρῶτα-πρῶτα εἶδαν τὸ καινούργιο φῶς οἱ λογοτέχνες, ποὺ ἄρχισαν ἀμέσως νὰ πεζογραφοῦν στὴ δημοτική. Σὲ λίγο ἐλάκερη ἡ Λογοτεχνία προχώρησε στὸ κίνημα. Ἔπειτα καὶ πολλοὶ ἐπιστήμονες. Ἔπειτα καὶ δημοσιογράφοι. Στὸ τέλος κι' οἱ πιὸ φιλοπρόοδοι Ἐκπαιδευτικοί. Κι' ἦρθε τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ σᾶς ἐξιστόρησα στὴν ἀρχή, τὸ σημερινὸ δηλαδὴ γλωσσικὸ Καθεστώς, τόσο διαφορετικὸ ἀπὸ κεῖνο ποὺ τυράννησε τοὺς πατέρες σας.

Τέτοιο στάθηκε τὸ ἔργο τοῦ Ψυχάρη, ποὺ πέθανε γέρος στὸ Παρίσι τὴν τελευταία μέρα τοῦ περασμένου μηνός. Μεγάλος ἄνθρωπος, παιδιά μου! Ὁ μεγαλύτερος ὡς τώρα ἀπὸ τοὺς Δασκάλους τοῦ Ἔθνους. Τοῦ χάρισε τὴ Γλῶσσα του, τὸ πολυτιμότερό του ἀγαθό, ξεχασμένο πρωτύτερα, θαμμένο, ἀχρηστο. Καὶ γι' αὐτὸ ἡ δόξα του θὰ μείνῃ αἰώνια!

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΑ

Σβυμένο τ' ὄνειρο,
νὰ ζωντανέψῃ
μιὰ δὲν μπορεῖ ;..
Τὸ κρύο φύσημα
τ' ἀγέρα φέρνει,
ἀγνὴ πνοή...

Εἶναι ὁ ἀέρας
ποὺ φέρνει ρίγος
μὲς στὴν καρδιά ;
Ρίχνει τὰ φύλλα
κι' ἀφίνει μόνο
γυμνὰ κλαδιά.

Τὰ φύλλα πέσανε
κιτρινισμένα
στρῶμα πυκνό.
Ὁ βοριὰς ἔφερε
σύννεφα μαῦρα
στὸν οὐρανό.

Τοῦ ρόδου ἐμάδησαν,
στερνὴ πνοή,
ὅλα τὰ φύλλα.
Μέσα στὸ σούρουπο
νιώθει ἡ ψυχὴ
μιὰ ἀνατριχίλα.

Θάρθῃ ἡ ἀνοιξη,
τὸ ρόδο πάλι
θὰ ξαναν θήσῃ.
Τάχα καὶ τ' ὄνειρο
σὰν τὸ λουλούδι
θὰ ξαναζήσῃ ;..

Περάδα τοῦ Γιαλοῦ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΔΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΘΑ ΓΥΡΙΣΗ ;

Ἦταν αἰθέριο δειλινό, χαρὰ Θεοῦ.

Ὁ καπετὰν-Νικόλας ἀποχαιρετοῦσε τοὺς δικούς του στὴν παραλία κάτω. Θὰ πήγαινε ταξίδι μακρινό, εἶχε μεγάλα σχέδια κι' ἐλπίδες, κι' ἔλεγε πὼς θὰ γύριζε μὲ χρήματα πολλά.

Τὸ καράβι του ἑτοιμο, περήφανο, περίμενε κατάμεσὶς στὸ λιμάνι τὸν καπετάνιο του, λικνίζοντας τὸ σῶμα του στὰ γαλήνια νερά.

Καὶ δάκρυζε κι' ἀναστέναζε ὁ καπετὰν-Νικόλας, φιλώντας τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του· ἀλλὰ μέσ' στὸν πόνο τοῦ ἀποχωρισμοῦ, ἔλαμπε μιὰ χρυσὴ φλογίτσα — ἡ ἐλπίδα γιὰ τὴν εὐτυχία καὶ τὸν πλοῦτο ποὺ πήγαινε νἄβρει.

Σὲ λίγο τὸ καράβι ἔβγαινε ἀπ' τὸ λιμάνι, πάντα περήφανο, σχίζοντας γοργὰ τὸ κῦμα καὶ ἀφήνοντας πίσω κατάλευκους ἀφροὺς.

— Στὸ καλό! φώναξαν ὅλοι ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς.

Καὶ σὲ λίγο, τὸ καράβι τοῦ καπετὰν-Νικόλα χάθηκε στὸν ὁρίζοντα.

***

Ὁ χρόνος κύλησε γοργός, βδομάδες πέρασαν, μῆνες ἤρθαν καὶ φέραν χρόνια· μὰ τὸ καράβι τοῦ καπετὰν-Νικόλα, ἀπ' τὸ αἰθέριο ἐκεῖνο δειλινὸ ποὺ ξενητεύτηκε, δὲ φάνηκε πιὰ μακριὰ στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα περήφανο, μὲ τὰ τρία του ψηλὰ κατάρτια, νὰ σχίζῃ γοργὰ τὸ κύμα.

Καὶ περίμενε, κι' ἀγνάντευε ἡ ἄμοιρη γυναίκα τοῦ καπετὰν-Νικόλα καὶ τὰ παιδιά του ἀπὸ τὸν ψηλὸ βράχο τοῦ νησιοῦ, νὰ δοῦν νὰ κροβάλλῃ τὸ περήφανο καράβι. Τοῦ κάκου ὅμως, οὔτε καράβι φαινόταν, οὔτε γράμμα, οὔτε εἴδηση ἐρχόταν καμμιά.

Ποτὲ δὲ φάνηκε πιὰ τὸ περήφανο τρικάρτο καράβι, ποτὲ πιὰ δὲ γύρισε φέρνοντας μαζί ἐκεῖνον ποὺ θάδινε τὴ ζωὴ καὶ τὴ χαρὰ στὸ σπιτικό του, στὸ σπιτικὸ ποὺ εἶναι τώρα ἔρημο κι' ὀρφανό, χωρὶς τὸν ἴσκιο τοῦ πατέρα...

Ποιὸς νὰ τὸ φανταζόταν, στὸ χαρούμενο ἐκεῖνο κι' αἰθέριο δειλινό, ὅταν ἔφευγε μὲ τόση περηφάνεια καὶ τόσες ἐλπίδες!..

Ἀνουβις

ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Στὴ μεσημεριάτικη ἡσυχία, ὁ συρτὸς ἦχος μιᾶς τρομπέτας ξεχύθηκε εὐχάριστα στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ χωριοῦ. Ὅλα ἀκινητοῦσαν ὡς στὴ στιγμὴ αὐτή. Τὸ μόνο ποὺ φανέρωνε κάποιο σημεῖο ζωῆς, ἦταν πέρα, κατὰ τ' αὐλάκι με τὶς λυγαριές, μιὰ παρέα ἀπὸ μικροὺς ποὺ πλατσούριζαν ξυπόλητοι στὶς γούβες ἢ τὸ ἀργὸ σύρσιμο κανενὸς κάρου, στὸν κάμπο, ποὺ ἔκοβε στιγμὲς-στιγμὲς τὴν ἐκνευριστικὴ αὐτὴ ἡσυχία.

Στὸ εὔθυμο ὅμως σφύριγμα τῆς τρομπέτας, ὅλα πῆραν κάποια ἀλλαγή. Ἕνα κοπάδι καρδερίνες ἄρχισε νὰ τιτιβίζῃ φλύαρα στὶς φουντωτὲς μουριές· ὁ σκύλος, ποὺ κοιτόταν τεμπέλικα στὸν ἀντικρυνὸ φράχτη, ἀναστηλώθηκε μ' ἔκπληξη, τὰ παιδιὰ βγῆκαν ἀπ' τὶς γούβες μὲ φωνές, καὶ στὰ παράθυρα πρόβαλαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ μερικὰ κεφαλομάντηλα. Θαρρετὴ κι' ἐλεύτερη μέσ' στ' ἀπλόχωρο φουστάνι της, πρόβαλε στὸ μπαλκόνι κι' ἡ Παγώνα, σιάζοντας τὴν τσίτινη ποδιά της, καὶ πίσω ἡ θειὰ-Δήμαινα μὲ τὴν ἀχώριστη ρόκα της. Κι' ὅλο ἀνοιγόκλειναν οἱ πόρτες καὶ ξεφύτρωναν στὰ κατώφλια μιὰ-μιὰ οἱ χωριάτισσες, ὅσο τὸ σφύριγμα γινόταν πιὸ διαπεραστικό, ὥσπου στὸ τέλος ἔστριψε στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου ἕν' ἀμάξι, ἀληθινὸ σαράβαλο. Ἕνα ἄλογο ψωραλέο τὸ σέρνε ὑπομονετικὰ κι' ἀκολουθοῦσε ὁ πραματευτὴς διαλαλώντας :

—Τσίτια, κάλτσες ἐγχώριες, λινὰ γιὰ ποδιές, διάφορα ψιλικά!

Τὸ πλῆθος ὅλοένα καὶ μεγάλωνε κι' ὅταν τὸ... κινητὸ κατάστημα στάθμεψε ἐπὶ τέλους κοντὰ στὴ βρύση, πολιορκήθηκε στενὰ ἀπὸ ἕνὸ σωρὸ γυναῖκες, παιδιά, σκύλους καὶ κότες ἀκόμα, ποὺ ἀνακατεύτηκαν στὰ πόδια τοῦ ἀλόγου, τρώγοντας ὅσο κριθάρι ξέφευγε ἀπ' τὸ τρύπιο ταγάρι του. Κι' ἄρχισαν ἀμέσως τὰ παζάρια μὲ τὸν κὺρ-Φώτη, τὸν πραματευτή. Χασέδες, ντρίλια, λινά, μαντήλια, τσίτια, γίνονταν ἀνάρπαστα. Ἡ παπαδιὰ παραμερίσθε κιόλας γιὰ νὰ λύσει προσεκτικὰ τὸ κομπόδεμά, νὰ πληρώσει τὴν ψάθα μὲ τὰ κεράσια ποὺ ἀγόρασε τῆς Μαριγούλάς της, κι' ἡ Τασούλα, σκαρφαλωμένη στὸ πεζοῦλι τῆς βρύσης, ἔδειχνε χαρούμενη στὴν πλαϊνή της τὰ ψεύτικα σκουλαρίκια ποὺ ψώνισε. Ἡ Παγώνα μόνο δὲν φαινόταν καὶ πολὺ ἐνθουσιασμένη. Γύρεψε πράσινο μεταξωτὸ γιὰ νὰ στολίσει τὴν κίτρινη πόλκα ποὺκοψε, μὰ ὁ κὺρ-Φώτης τῆς εἶπε: Μόνο ὁμοιόχρωμο «κρεμντὲ σὶν» ἔχουμε.

Ἀνόρεχτα τράβηξε ἡ Παγώνα πρὸς τὴ σκάλα, γιὰ νὰ κρύψει τὰ ψώνια της στὴν κασέλλα.

Ἡ φασαρία ἐξακολουθοῦσε κι' ὁλοένα μεγάλωνε. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἔσκυψε κι' ἡ Τασούλα στ' αὐτὶ τῆς πλαϊνῆς της.

— Μωρή, Λένη, τώρα τὴν Εὐρωπαία!

Ἐκείνη ἔβαλε τὰ γέλια.

—Ἀμ' τέτοια ψωροφαντασμένη ποῦναι!

Ἡ «εὐρωπαία», ὁ στόχος τῆς Τασούλας καὶ τῆς Λένης, ἦταν ἕνα κορίτσι, ἀρκετὰ νόστιμο, ποὺ ἔπλεκε προσηλωμένο δαντέλλα στ' ἀντικρινὸ παράθυρο. Τῆς εἶχαν κολλήσει αὐτὸ τὸ παρατσούκλι στὸ χωριό, γιατὶ πήγαινε συχνὰ στὴ χώρα σὲ συγγενές της, κι' ἐπειδὴ ξεχώριζε ἀπ' τὶς ἄλλες, δὲν τὴ χώνευαν. Θὰ τόχε πάρει ὅμως κι' αὐτὴ ἀπάνω της, φαίνεται, γιατὶ σ' ὅλη τὴ φασαρία δὲν καταδέχτηκε ν' ἀνακατευτεῖ. Σὲ λίγο μάλιστα σηκώθηκε, στερέωσε τὸ βελονάκι στὴν δαντέλλα της, κι' ἀφοῦ ἔρριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιὰ ἀνάμεσα ἀπ' τὸ βασιλικὸ ποὺ φούντωνε στὸ παράθυρο, χάθηκε μέσα.

Κάτω, ὅσο τὸ φαλίδι τοῦ κὺρ-Φώτη ἔκοβε τὰ πανικά, ἔκοβαν κι' ἔρραβαν κι' οἱ γλῶσσες γιὰ τὴν «εὐρωπαία», σχολιάζοντας τὴν ἀκαταδεξιά της.

Κι' ὅταν σουρούπωσε καλά, στὸ μικρὸ χάνι ποὺ πῆγε νὰ ξενυχτίσει, συλλογιζόταν χαρούμενος ὁ πραματευτὴς πὼς τὴν ἡμέρα ἐκείνη εἶχε κάνει χρυσὲς δουλειές.

Σγουρόμαλλη

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΜΕΡΑ

Τώρα πιὰ δὲ βρίσκομαι στὴν ἐξοχὴ ἐκείνη. Τώρα βλέπω γύρω μου βουνά, ἀντὶς γιὰ θάλασσα ποὺ ἔβλεπα ἄλλοτε. Τὸ μόνο ποὺ μ' ἀρέσει, εἶναι ποὺ βλέπω ἀπὸ μακρυά, στὸ ψηλὸ βουνὸ πάνω, τὸ ἐκκλησάκι τ' Ἀη-Διά. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ μὴ θυμοῦμαι τὰ παλιὰ καλοκαίρια, ποὺ περνοῦσαμε στὴν ἐξοχὴ ἐκείνη, κοντὰ στὴ θάλασσα. Ξυπνούσαμε τὸ πρωΐ, διορθωνόμαστε, τρώγαμε, καθόμαστε ἔξω στὴν παράτσα μας. Οὔ, μὰ τί νωρὶς ποὺ εἶν' ἀκόμα! Ὁ δροσιὸς (ἡ σκιὰ) ξεπερνᾶ τὴν παράτσα μας ὅλη. Ἂς διαβάσουμε λίγο... Σὲ λιγάκι, δόξα σοι ὁ Θεός, ὁ δροσιὰς ἔφθασε στὶς κολοννίτσες τῆς παράτσας, μ' ἀκόμα εἶναι νωρίς. Ἔ, ἂς βροῦμε τὰ μπανιερά μας.

— Μαμμά, θὰ πηγαίνουμε!

— Καλά, μὰ γρήγορα νὰ γυρίσετε.

Ἐλία καὶ δρόμο γιὰ τὸ μπάνιο. Ἄχ, τί δροσιὰ ἡ θάλασσα! Βγαίναμε ἔξω— πῶς καιει ἡ ἄμμος! —καὶ πάλι μέσα. Κατὰ τὴ μιὰ γυρνούσαμε στὸ σπίτι, τόσο πεινασμένοι... Τὸ μεσημέρι, ἔπρεπε νὰ κοιμηθοῦμε, λέει. Ἂς παλαγιάσουμε. Γύρισε, μεταγύρισε. Σὲ λιγάκι : τί ὥρα γάναι ; ἂς δοῦμε τὸ δροσιό. Μπά! οὔτε στὸ λούκι τοῦ περβολιοῦ δὲν ἔφθασε ἀκόμα. Ἂς μποῦμε μέσα. Γυρίζω μιὰ στιγμὴ κατὰ τὴ θάλασσα : φωτιὲς βγάζει· πηγαίνω μέσα. Ἄ, φαίνεται πὼς κοιμήθηκα· ὁ δροσιὸς προχώρησε πολύ. Τί ὅμορφος ποῦναι ὁ ἥλιος τώρα! πῶς κάνει ἕνα χρυσὸ ρυάκι μέσ' στὴ θάλασσα!..

Ἂς φᾶμε πρῶτα κι' ἂς πᾶμε στὴν ἄμμο πάλι. Τί παιχνίδια, Θέ μου! Καὶ σιγὰ-σιγὰ ὁ ἥλιος κατεβαίνει, καὶ τὸ χρυσὸ ρυάκι, μέσ' στὴ θάλασσα, γίνεται πιὸ στενό. Νά, τώρα πιὰ εἶναι ὁλοστρόγγυλος, τώρα κάτι τοῦ λείπει, τώρα... τώρα εἶναι σὰν πιάτο... σὰ γραμμή, καὶ πάει ὁ ἥλιος! Ἀκόμα μένει μιὰ κόκκινη ἀνταύγειά του πάνω στὴ γαλανὴ θάλασσα. Ἀκόμα λίγο κι' ἀρχίζει νὰ σκοτεινιάζει. Πάει μιὰ καλοκαιρινὴ μέρα. Τώρα βουνὰ τριγύρω, κι' ὁ ἥλιος πάει καὶ δύει πίσω ἀπ' τὸ ψηλὸ βουνό, ποῦναι τὸ ἐκκλησάκι τ' Ἀη-Διά.

Ἰνδιάνα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Νίκο, πῶς θὰ τὸ βγάλῃ ἡ ἀδελφή σου τὸ παιδί ποὺ θὰ βαφτίσῃ ;

— Πῶς θὰ τὸ βγάλῃ ; Ἀπ' τὴν πόρτα!!

(Γιγονὸς) *Πολωνέζα*

***

Ἡ μικρὴ Φρόσω διαβάζει μὲ τὴ μαμμὰ της στὴν ἐφημερίδα, *ὅτι ὁ τάδε μέγας μουσικὸς πέθανε τὸ ἐτῶν·* καὶ ρωτάει :

— Γιατί, μαμμά, δὲ γράφει καὶ πόσων ἐτῶν γεννήθηκε ;

Παγασαία

***

Ὁ ἄτακτος Κωστάκης στέκεται πίσω ἀπὸ τὴν πολυθρόνα τῆς γιαγιᾶς του καὶ τὴν ἐνοχλεῖ μὲ διάφορα ἀστεῖα.

Ἡ γιαγιὰ χάνει τὴν ὑπομονή της καὶ τοῦ λέει :

—Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ!

Κι' ὁ Κωστάκης :

— Πίσω σου εἶμαι, γιαγιά!

Ἰάσων

***

Ὁ Νίκος, τὴ νύχτα, ρωτᾶ τὸν ἀδερφό του :

—Ἔξυπνος εἶσαι, Γιάννη ;

Κι' ὁ Γιάννης θυμωμένος :

—Ὄχι, κουτός! μήπως δὲ σ' ἀρέσω ;

Ἀφρισμένη Θάλασσα

ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑΤΟΣ

ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ ΣΤΗ "ΔΙΑΠΛΑΣΙ" ΤΟΥ 1930

ΚΑΘΩΣ γνωρίζουν ὅλοι οἱ παλιοί, τὸ περιοδικό μου ζῆ κ' ἀκμάζει μόνο μὲ τὸ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑ. Οἱ καλοί του δηλαδὴ φίλοι τὸ συναισθάνονται καὶ σ' ἄλλα παιδιὰ καὶ τὰ προτρέπουν νὰ γίνουνται συνδρομηταί. Ἄλλα περιοδικὰ φορτώνουνται τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας νὰ ἐκδίδῃ συστατικά, καὶ τὰ στέλνουν στοὺς δασκάλους, ποὺ φορτώνουνται κ' αὐτοὶ τὰ παιδιὰ νὰ παίρνουν τὰ περιοδικὰ ἐκεῖνα, μόνο καὶ μόνο γιατὶ τὰ συσταίνει τὸ Ὑπουργεῖο. Ἄλλα στέλνουν «περιοδεύοντας ἀντιπροσώπους», ποὺ πηγαίνουν κ' αὐτοὶ στὰ Σχολεῖα, στὰ σπίτια, καὶ προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ γαρέψουν συνδρομητές. Συγχρόνως βάζουν στις ἐφημερίδες ρεκλάμες γιὰ τὴν ὑπέροχη τάχα ὕλη τους, γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ τοὺς ἔχει τάχα ὁ «παιδόκοσμος» —στρατολογημένος μὲ τὰ μέσα ποὺ σᾶς εἶπα,—ἢ διοργανώνουν παιδικὲς γιορτὲς καὶ μαζεύουν χρήματα πρὸς ἐνίσχυση τοῦ ταμείου τους.

Τίποτ' ἀπ' αὐτὰ δὲν κάνει ἡ «Διάπλασή» σας! Οὔτε τὸν Ὑπουργὸ τῆς Παιδείας καταδέχεται νὰ πάῃ νὰ φορτωθῆ, — τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἀναγνωρίζει, ἢ δὲν θυμᾶται τὸ χρέος ποὺ ἔχει νὰ συσταίνῃ μόνος του, «ἐπόρριπτα», τὸ καλύτερο περιοδικὸ γιὰ τὴ νεολαία, — οὔτε «περιοδεύοντας» νὰ στέλνῃ, οὔτε ρεκλάμες νὰ δημοσιεύῃ, — ἐκτὸς ἂν κανένας δημοσιογράφος, παλιός της συνδρομητής, θελήσῃ μόνος του νὰ γράψῃ γιὰ τὴν παλιά του φίλη δυὸ λόγια,— οὔτε νὰ κάνῃ γιορτές. Μὰ καὶ νὰ καταδεχόταν, πάλι δὲν θὰ εὐκαιροῦσε, ἀφοσιωμένη καθὼς εἶναι στὰ παιδιά της, στὴ σύνταξή της, στοὺς Διαγωνισμούς της, στὴν Ἀλληλογραφία της, στὸ ἔργο της τελοσπάντων, ποὺ τῆς παίρνει ὅλο τὸν καιρό. Φαντασθῆτε μόνο ὅτι πέρασε κι' ἡ Πεντηκονταετηρίδα της, ἕνας τόσο μεγάλος σταθμὸς στὴ ζωή της, χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ κάνῃ μιὰ γιορτή!..

Ἡ «Διάπλασις» ὅμως ἔχει τοὺς φίλους της, ἔχει τοὺς φανατικούς της θιασώτες, κι' αὐτοὶ τἀναπληρώνουν ὅλα, μὲ τὶς ἐνέργειες ποὺ καταβάλλουν αὐθόρμητα γιὰ τὴ διάδοσή της. Μὲ τὸ Ξεσπάθωμά τος διατηρεῖ πάντα τὴν κυκλοφορία της. Κάθε χρόνο, οἱ συνδρομηταὶ ποὺ τῆς φεύγουν, εἴτε γιατὶ μεγαλώνουν, εἴτε γιατὶ δὲν μποροῦν πιὰ νὰ πληρώνουν, ἀντικαταστάνονται μὲ τοὺς νέους ποὺ τῆς κάνουν οἱ φίλοι της. Κάποτε μάλιστα αὐτοὶ εἶναι περισσότεροι κι' ἡ κυκλοφορία ἔτσι αὐξάνει. Ἀλλὰ τὸ Ξεσπάθωμα δὲν ὠφελεῖ μόνο τὴ «Διάπλασι». Ὠφελεῖ κι' ὅλα ἐκεῖνα τὰ παιδιά, ποὺ προτρέπονται νὰ τὴν παίρνουν καὶ νὰ τὴ διαβάζουν, ἀφίνοντας τἄλλα, τἀνάξια καὶ βλαβερὰ ἀναγνώσματα. Κι' ἴσα-ἴσα γιὰ ἀντάμείβη αὐτὸ τὸ ζῆλο, ποὺ κάνει ἕνα τόσο μεγάλο καλὸ στὴν ἑλληνικὴ νεολαία, ἡ «Διάπλασις» ἴδρυσε τὸν ἐτήσιο Διαγωνισμὸ τοῦ Ξεσπαθώματος.

Σήμερα προχηρύσσεται *ὁ Τριακοστὸς γιὰ τὴν ἐγγραφὴ νέων συνδρομητῶν στὴ «Διάπλασι» τοῦ 1930.* Κι' εἶναι ὁλοφδίλυο περιττὸ νὰ σᾶς πῶ, τί θὰ εἶναι αὐτὴ ἡ «Διάπλασις» τοῦ 1930. Ἔχετε μπροστά σας, σχεδὸν τελειωμένο, τὸν τόμο τοῦ 1929. Μπορεῖτε λοιπὸν νὰ φαντασθῆτε ἕναν τόμο τὸ ἴδιο μεγάλο, —ἀπὸ 52 δωδεκασέλιδα, — ἀλλ' ἀκόμη καλύτερο κατὰ τὴν ὕλη, ὡραιότερο, πλουσιώτερο, τερπνότερο κι' ὠφελιμώτερο. Γιατὶ κατὰ τὴν ἀπαραίτητη συνήθειά μου, βελτιώνομαι ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο καὶ κάθε τόμος μου εἶναι *ἀνώτερος ἀπὸ τὸν προηγούμενο.* Ὅσο γιὰ τὴ συνδρομή, μένει ἡ ἴδια: 100 δραχμὲς ἡ ἐτησία, 55 ἡ ἑξάμηνη καὶ 30 ἡ τρίμηνη. Καὶ γιὰ τὸ Ἐξωτερικό, ἡ ἐτησία 10 σελλίνια. Μπροστὰ στὰ ἔξοδα τοῦ Δωδεκασελίδου, ἡ συνδρομὴ αὐτὴ εἶναι πολὺ μικρή. *Ἀφίνει ζημία.* Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν κάλυψη ἀκόμα τῆς ζημίας αὐτῆς βασίζομαι στὸ Ξεσπάθωμά σας. Μὲ τὸ ζῆλο ποὺ ἔχετε τώρα ὅλοι, καὶ μὲ τὴ «Διάπλασι» ποὺ ἔχετε στὰ χέρια σας... γιὰ δεῖγμα, δὲν μπορεῖ παρὰ τὸ ἐφετεινό σας Ξεσπάθωμα νὰ εἶναι ζωηρότερο κι' ἀποτελεσματικώτερο ἀπ' ὅλα. Δὲν θὰ μοῦ διατηρῆση μόνο τὴν κυκλοφορία, ἀλλὰ καὶ θὰ τὴν αὐξήση. Εἶμαι βέβαιη.

Ἔμπρός λοιπόν! Διαβάστε μὲ προσοχὴ τοὺς Ὅρους ποὺ δημοσιεύω παρακάτω κι' ἀρχίστε *ἀμέσως* τὶς ἐνέργειές σας. Εἶναι καιρός. Τὰ σχολεῖα ἄνοιξαν. Ὁ καινούργιος διαπλασιακὸς χρόνος, 52ος ἂν ἀγαπᾶτε, πλησιάζει. (Ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου, καθὼς ξέρετε, ἀρχίζει.) Ἡ περισσότερη ἐνέργεια πρέπει νὰ γίνῃ τώρα, αὐτὸν τὸ μῆνα καὶ τὸν ἄλλον. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Διαγωνισμὸς προκηρύσσεται νωρίτερα κάπως ἀπὸ τὸ συνειθισμένο: γιὰ νἆχετε καὶ καιρό...

ΟΙ ΟΡΟΙ

1.—Ὁ Διαγωνισμὸς τοῦ Ξεσπαθώματος εἶναι *ἐτήσιος.* Ἀρχίζει τὴν 1 Δεκεμβρίου, τελειώνει τὴν 30 Νοεμβρίου καὶ περιλαμβάνει ὅλους ἐκεῖνους ποὺ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα κάνουν νέους συνδρομητὲς στὴ «Διάπλασι», ἐτησίους, ἑξάμηνους ἢ τρίμηνους.

2.—Οἱ διαγωνιζόμενοι μπορεῖ νὰ εἶναι εἴτε συνδρομηταὶ ποὺ ἐνεργοῦν μόνοι τους, εἴτε *ὁμάδες Συνδρομητῶν,* δηλαδὴ *«Μικροὶ Σύλλογοι»,* ποὺ ἱδρύονται ἀπὸ Διαπλασόπουλα μὲ κύριο σκοπὸ τὴ διάδοση τοῦ περιοδικοῦ.

3.—Οἱ «Μικροὶ Σύλλογοι» εἶναι ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὴ Διάπλασι. Κάθε συνδρομητὴς μπορεῖ νὰ ἱδρύσῃ ἕνα Σύλλογο, ἀπὸ συνδρομητὰς ποὺ μένουν στὴν ἴδια πόλη ἢ κ' ἄλλου, μὲ δικό του ὄνομα, μὲ δικό του καταστατικό, μὲ δικό του τρόπο ἐνεργείας. Οἱ ἀνακοινώσεις αὐτῶν τῶν Συλλόγων δημοσιεύονται συνήθως στὶς Μικρὲς Ἀγγελίες.

4.—Κάθε παραγγελία γιὰ ἐγγραφὴ νέου συνδρομητοῦ πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ τὸ ἀνάλογο ἀντίτιμο καὶ *συγχρόνως* ἀπὸ τὴ δήλωση τοῦ συνδρομητοῦ ποὺ τὸν ἐγγράφει, ὅτι εἶναι *ξεσπάθωμά του* γιὰ τὸ Διαγωνισμό. Ἐπίσης ὅπαν ξεσπαθώνῃ κάνεις ἐκ μέρους Μικροῦ Συλλόγου, πρέπει κάθε φορὰ ποὺ στέλνει παραγγελία γιὰ ἐγγραφὴ νέου συνδρομητοῦ, νὰ δηλώνῃ ὅτι εἶναι ξεσπάθωμα τοῦ δεῖνα Συλλόγου. Τέτοιες δηλώσεις μετὰ τὴν ἐγγραφὴ δὲν εἶναι δεκτές. Οὔτε *μεταβίβαση* ξεσπαθώματος γίνεται. Ἅμα δηλαδὴ ἕνας νέος συνδρομητὴς γράφηκε πιὰ ὡς ξεσπάθωμα τοῦ δεῖνα συνδρομητοῦ ἢ τοῦ τάδε Συλλόγου, *δὲν μπορεῖ νὰ περάσῃ κατόπιν στὸ ξεσπάθωμα ἄλλου, εἴτε Συλλόγου εἴτε συνδρομητοῦ.*

5.—Κι' ἡ ἐγγραφὴ ἀπόρου λογαριάζεται στὸ Ξεσπάθωμα ἐκείνου ποὺ τοῦ πληρώνει τὴ συνδρομή, ἀρκεῖ νὰ τὸ δηλώσῃ μὲ τὴν παραγγελία. Ἐπίσης περνᾷ στὸ Ξεσπάθωμα τοῦ συνδρομητοῦ *ποὺ στέλνει τὸ ἀντίτιμο* καὶ ἡ *ἀνανέωση* τῆς συνδρομῆς ἑνὸς ἑξαμήνου ἢ τριμήνου συνδρομητοῦ, εἴτε αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ἔγραψε στὴν ἀρχή, εἴτε ἄλλος. Ἡ *ἀπευθείας* ὅμως ἀνανέωση δὲν περνᾷ στὸ Ξεσπάθωμα κανένός.

6.—Ἐγγραφὲς συνδρομητῶν γιὰ τὸ Διαγωνισμὸ τοῦ Ξεσπαθώματος γίνονται *σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ χρόνου.* Κάθε φορὰ ποὺ βρίσκει κάνεὶς ἕνα νέο συνδρομητή, μπορεῖ νὰ στέλνῃ *ἀμέσως* τὸ ὄνομά του, τὴ διεύθυνσή του καὶ τὸ ἀντίτιμο τῆς συνδρομῆς του, γιὰ νὰ γράφεται χωρὶς ἀναβολή. *Δὲν εἶναι δηλαδὴ ἀνάγκη νὰ περιμένῃ μήπως βρῇ κ' ἄλλους, γιὰ νὰ τοὺς στείλῃ ὅλους μαζί.*

7.—Ὁ διαγωνιζόμενος στὸ Ξεσπάθωμα συνδρομητὴς πρέπει νἄχῃ πληρώσει τὴ δική του συνδρομὴ γιὰ τὸν ἴδιο χρόνο. Δὲν εἶναι ὅμως ἀνάγκη νἄχῃ καὶ ψευδώνυμο.

8.—Οἱ συνδρομὲς τοῦ Ξεσπαθώματος λογαριάζονται *εἰς φύλλα.* Καθένας δηλαδὴ ποὺ ἔκαμε συνδρομητάς, θεωρεῖται ὅτι ἔδωσε τόσα φύλλα, ὅσα θὰ σταλοῦν στοὺς συνδρομητάς του ὡς τὸ τέλος τῆς συνδρομῆς τους. Π. χ. ἕνας ποὺ ἔκανε ἕνα ἐτήσιο συνδρομητή, εἶναι σὰ νὰ ἔδοσε 52 φύλλα ἂν ἔκανε δύο ἐτησίους, ἔδοσε 104 φύλλα· ἕναν ἑξάμηνο, 26 φύλλα, καὶ καθεξῆς. Μ' αὐτὴ τὴ βάση βγαίνουν τἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ καὶ μοιράζονται τὰ βραβεῖα κατὰ τὸν ἀκόλουθο τρόπο:

9.—Οἱ *δεκαπέντε πρῶτοι,* ἐκεῖνοι δηλαδὴ ποὺ ἔχουν ξοδέψει τὰ περισσότερα φύλλα στὸ διάστημα ἑνὸς χρόνου (πάντα ὅμως ὄχι λιγώτερα ἀπὸ 520), παίρνουν *Βραβεῖο Πρώτης Τάξεως.* Ἂν ὑπάρχουν κ' ἄλλοι ποὺ ἔχουν ξοδέψει τὸν ἴδιο ἀριθμὸ φύλλων μὲ τὸν 15ο βραβευμένο, βραβεύονται κι' ὅλοι αὐτοί, ὅσοι *κι' ἂν εἶναι.* Ἐκεῖνος πάλι ποὺ ἔχει ξοδέψει τὰ περισσότερα φύλλα ἀπ' ὅλους, ὁ πρῶτος, ἀνακηρύσσεται *Κορυφαῖος* κ' ἐὰν διαγωνίζονται καὶ Σύλλογοι, ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὁ πρῶτος πάλι στὸ Ξεσπάθωμα, ἀνακηρύσσεται χωριστὰ *Κορυφαῖος τῶν Ὁμάδων.*

10.—Ἄλλοι *εἰκοσιπέντε* κατόπι, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ξοδέψει τὸν μεγαλύτερο ἀριθμὸ μετὰ τὸν τελευταῖο τοῦ Βραβείου Πρώτης, παίρνουν *Βραβεῖο Δευτέρας Τάξεως.* Κι' ἂν ὑπάρχουν κι' ἄλλοι, ποὺ ἔχουν ξοδέψει τὸν ἴδιο ἀριθμὸ φύλλων μὲ τὸν 25ο, βραβεύονται κι' ὅλοι αὐτοί, *ὅσοι κι' ἂν εἶναι.*

11. Οἱ λοιποὶ διαγωνιζόμενοι παίρνουν Ἔπαινο.

12.—Ὅλοι οἱ βραβευμένοι, εἴτε μὲ Πρώτης εἴτε μὲ Δευτέρας Τάξεως Βραβεῖο, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ στείλουν τὴ *φωτογραφία* τους γιὰ νὰ δημοσιευθεῖ. Καὶ γιὰ δῶρο παίρνουν *βιβλία κατ' ἐκλογή τους,* ἄλλ' ἀπ' αὐτὸ μόνο ποὺ ἐκδίδει ἡ Διαπλασις, ἀνάλογα μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν φύλλων ποὺ ἔχει ξοδέψει καθένας. Ἔτσι ὁ Κορυφαῖος, τῆς *Πρώτης Τάξεως* παίρνει *80 λεπτῶν* βιβλία γιὰ κάθε δέκα του φύλλα, καὶ *60 λεπτῶν* οἱ λοιποί. Π. χ. ἕνας ποὺ ξόδεψε 1500 φύλλα, ἂν εἶναι Κορυφαῖος—εἴτε Σύλλογος εἴτε ἄτομο,— μπορεῖ νὰ διαλέξῃ καὶ νὰ παραγγείλῃ βιβλία ἀξίας δραχμῶν 120 (150×80—καὶ ἂν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, δρ. 90 (150×60). Ὁ Κορυφαῖος πάλι τῆς *Δευτέρας Τάξεως* παίρνει βιβλία *60 λεπτῶν* γιὰ κάθε του δέκα φύλλα, καὶ *40 λεπτῶν* οἱ λοιποί. Τέλος οἱ *Ἐπαινούμενοι 30 λεπτῶν* βιβλία γιὰ κάθε δέκα τους φύλλα.

Σημ. — Ἐκτὸς ἀπὸ τόμους Διαπλάσεως καὶ Βιβλιοθήκης της, μπορεῖ κανεὶς νὰ παραγγείλῃ γιὰ δῶρο του καὶ μιὰ συνδρομὴ γιὰ τὸ ἐρχόμενο ἔτος, ἢ τετρόδια Μ. Μυστικῶν, ἢ Λυσόχαρτα κτλ. Ὄχι ὅμως καὶ βιβλία ἄλλων ἐκδοτῶν.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λάβῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1929.

ΕΦΙΣΤΩ τὴν προσοχή σας στὴ σημερινὴ Προκήρυξη τοῦ *Τριακοστοῦ Διαγωνισμοῦ Ξεσπαθώματος.* Νὰ τὴ διαβάσετε ὅλοι καλά. Ἐκεῖ τὰ λέω ὅλα. Ὅσο γιὰ τὰ *Νέα τοῦ 1930,* θὰ σᾶς τὰ πῶ ἀργότερα. Μερικὰ τοῦλάχιστο. Γιατὶ τώρα ποὺ ὁ τόμος μου εἶναι τόσο μεγάλος, χωρεῖ τόσα πολλὰ «νέα», ποὺ κι' ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὰ ξέρω ἀπὸ ἕνα χρόνο πρίν!

Τίποτα δὲν χάνεται, *Δούλη Δωδεκάνησος!* Μέσα σὲ ἀπαντήσεις τοῦ Ἐπάθλου, βρῆκα προχτὲς τὴν ἀπάντησή σου στὸν περασνὸ Διαγωνισμὸ Τυπογραφικῶν Λαθῶν. Συμβαίνει, βλέπεις, καμμιὰ φορὰ νἀνακατεύουνται τὰ χαρτιά μου, ποὺ εἶναι τόσο πολλά... Λοιπόν, ἔχεις βρεῖ σωστὰ καὶ τὰ πέντε ἐκούσια λάθη, καθὼς καὶ κάμποσα ἀπὸ τἄλλα. Ὥστε παίρνεις Γ' Ἔπαινο μὲ 8 Εὐσημα, ποὺ σὲ παρακαλῶ νὰ τὰ σημειώσῃς.

Μιὰ μέρα. ἡ *Νέμεσις* εἶχε πονόλαιμο καὶ πλήξη μεγάλη. Ἀλλὰ ἔστειλε κι' ἀγόρασε τοὺς *«Μυστικοὺς Ἀρραβῶνες»* τοῦ κ. Ξενοπούλου. Καὶ μοῦ γράφει: «Πόσο μᾶρεσε! εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα μυθιστορήματα ποὺ ἔχω διαβάσει. Καϊμένη Ἀμβροσία! Ποῦ νὰ φανταστῇ πὼς αὐτὸ ποὺ τὸ νόμισε σωτήριο, θἄταν ἡ καταστροφή τῆς Θάλασσας!.. Ξέχασα εὐθὺς καὶ πονόλαιμο κι' ὅλα. Συσταίνω ἰδιαιτέρως αὐτὸ τὸ βιβλίο στὰ μεγαλύτερα Διαπλασόπουλα...» Πραγματικῶς, οἱ *«Μυστικοὶ Ἀρραβῶνες»,* τὸ τελευταῖο βιβλίο τοῦ κ. Ξενοπούλου, εἶναι ἀπὸ τὰ θραυστότερά του, κι' ἀπὸ κεῖνα ποὺ καθένας μπορεῖ νὰ τὰ διαβάσῃ. Κομψότατο, μὲ 330 πυκνὲς σελίδες καὶ μὲ καλλιτεχνικὸ δίχρωμο ἐξώφυλλο, τιμᾶται 45 δραχμές. (Τὰ ταχυδρομικὰ γιὰ τὸ Ἐσωτερικὸ δρ. 6,50· γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ δρ. 9.)

Ἔχεις δίκιο, *Ζάνθιππε,* σ' αὐτὰ ποὺ γράφεις. Καὶ ξέρεις γιατί; Γιατὶ ὁ Διαγωνισμὸς εἶναι καὶ λίγο τύχη. Ἡ θέση δηλαδὴ τοῦ καθενὸς δὲν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπὸ τὴν ἱκανότητά του, ἀλλὰ κι' ἀπὸ τὴν ἱκανότητα τῶν συναγωνιστῶν. Ἕνας, π. χ., ἀπὸ τὰ ἕξη δρομένα Βραβεῖα, παίρνει τὸ δεύτερο Τρίτο, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ ὑπάρχουν ἄλλοι τέσσεροι ποὺ ἀπάντησαν καλύτερα ἀπ' αὐτόν. Ἂν ὑπῆρχαν ὅμως μόνο ἄλλοι τρεῖς, αὐτός, φυσικά, θἄπαιρνε τὸ πρῶτο Τρίτο. Κι' ἂν πάλι ὑπῆρχαν ἄλλοι ἕξῃ, αὐτὸς θἄπαιρνε Ἔπαινο. Γι' αὐτὸ — ὅπως πολὺ σωστὰ παρατηρεῖς, —δὲν πρέπει νἀπογοητεύεται κανένας ἂν πάρῃ σήμερα Ἔπαινο ἢ κι' Ἐδῆφημο Μνεῖα σ' ἕνα Διαγωνισμό, στὸν ὁποῖον πῆρε ἄλλοτε Βραβεῖο. Δηλαδὴ αὐτὸ εἶναι σπάνιο, ἀλλὰ μπορεῖ καὶ νὰ συμβῇ.

Ἔκαμες πολὺ καλά, *Ρότιον,* ποὺ ἀποφάσισες νὰ μοῦ γράψῃς. Ὄχι, λάθη δὲν κάνεις· σοῦ λείπει μόνο κάποια ἐξάσκησή, ποὺ θὰ τὴν ἀποκτήσῃς ἂν μοῦ γράφῃς συχνά. Γιὰ τὸ κομμάτι σου ἐκεῖνο σοῦ εἶχα ἀπαντήσει ὅτι δὲν εἶχες ψευδώνυμο, γιατὶ στὴ Σελίδα δὲν γράφουν παρὰ συνδρομηταὶ ψευδωνυμοῦχοι. Τώρα ὅμως ποὺ πῆρες καὶ ψευδώνυμο, ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μοῦ στείλῃς καὶ γιὰ τὴ Σελίδα. Περίμενε λοιπόν, κι' ἄμα ἰδῇς ὅτι δέχομαι πάλι, — γιατὶ τώρα ἔχω κάνει διακοπή, — μοῦ στέλνεις εἴτ' ἐκεῖνο τὸ ἴδιο κομμάτι, εἴτε ἄλλο.

Πολὺ ὡραῖο τό γράμμα σου, *Γαλάξιο Ἀστέρι.* Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ χώρα μας ἔχει πολὺ ὡραιότερα τοπία ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θαυμάζουν καὶ ὑμνοῦν ἄλλοι οἱ ποιητές. Μόνο πού, δυστυχῶς, εἶναι ἀπρόσιτα στοὺς ξένους, γιατὶ καὶ μακριὰ βρίσκεται ἡ Ἑλλάδα μας ἀπὸ τὰ κέντρα τοῦ πολιτισμένου κόσμου, καὶ πολλὲς συγκοινωνίες δὲν ἔχει. Ἔτσι εἶναι πάντα λιγοστοὶ οἱ ξένοι ποὺ τὴν ἐπισκέπτονται, ἐνῷ ποιός δέν πάει στὴν Ἰταλία καὶ στὴν Ἐλβετία, ὅπου ὑπάρχουν ὅλες οἱ εὐκολίες;

Μὲ τὴν καρδιά μου, *Γλυκομίλητη,* σοῦ εὔχομαι καλὴ ἐπιτυχία στὶς εἰσιτήριες ἐξετάσεις σου γιὰ τὸ Πανεπιστήμιο. Μὰ οὔτε ἀμφιβάλλω πὼς θὰ μπῇς θριαμβευτικά, μ' ὅλη σου τὴν ἀντιπάθεια στὰ Λατινικά, — ἀνεξήγητη κάπως γιὰ ἕνα κορίτσι ποὺ τὸ τραβᾶ ἡ Φιλολογία. Ὅσο γιὰ τὴ φοιτητικὴ ζωή, ἔννοια σου, καὶ σὲ λίγον καιρὸ θὰ τὴ βρίσκῃς τόσο ὡραία, ὅσο καὶ τὴ μαθητική ποὺ μὲ τόσο πόνο τὴν ἀφῆσες...

Κρῖμα βέβαια, *Ναυτάκι,* νἀφήσῃς τόσον καιρὸ χωρὶς νὰ μοῦ γράψῃς, μπορεῖς ὅμως τώρα νἀναπληρώσῃς. Στὴν Προκήρυξη τοῦ Διαγωνισμοῦ θὰ εἴδας πῶς μπορεῖς νὰ μοῦ στείλῃς τὶς Ἀσκήσεις ποὺ ἔχεις ἑτοιμάσει. Ἀλλὰ τὰ διηγηματάκια γιὰ τὴ Σελίδα θὰ μοῦ τὰ στείλῃς πολὺ ἀργότερα, ἄμα δηλώσω πάλι ὅτι δέχομαι.

Ὁ φίλος μου *Γιὰ τὴν Πατρίδα* διαιρεῖ τοὺς Διαγ]σμούς μου σὲ δυὸ κατηγορίες: τοὺς *συνθεσοειδεῖς,* ὅπως τοὺς λέει, καὶ τοὺς *λυσοειδεῖς.* Οἱ πρῶτοι εἶναι τῶν Ἀσκήσεων, τοῦ Ποιήματος, τοῦ Διηγήματος κτλ. Οἱ ἄλλοι εἶναι τῶν Λύσεων, τοῦ Κρυπτογραφικοῦ, τῶν Τυπογραφικῶν Λαθῶν κτλ. Προσθέτει δὲ ὁ φίλος μου ὅτι προτιμᾷ τοὺς πρώτους, γιατὶ αὐτοὶ τοῦ δίνουν ἀφορμὴ νὰ δικά του. — Ὅσο γιὰ τὶς Ἀσκήσεις ποὺ τοῦ περίσσεψαν ἀπὸ τὴ Συλλογή του, ἂς τὶς φυλάξῃ γιὰ νέο Διαγωνισμό. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὶς στείλῃ ὅπως λέει.

Κι' ἡ *Γελαστὴ Μικρούλα* μοῦ γράφει γιὰ τοὺς Διαγωνισμούς. Αὐτὴ φαντάζεται τὰ Διαπλασόπουλα, νὰ καταγίνονται μὲ τοὺς Διαγωνισμοὺς ποὺ προκήρυξα τελευταῖα: ἄλλο νὰ συνθέτῃ Ἀσκήσεις, ἄλλο νὰ ζωγραφίζῃ, ἄλλο νὰ φωτογραφῇ, ἄλλο νὰ προσπαθῇ νὰ ἐμπνευσθῇ γιὰ ποίημα, ἄλλο νὰ περιμένῃ τὸ ἄγιο Πνεῦμα γιὰ μιὰ λύση. Τί δόμορφα ποὺ τὰ λέει! Στὸ τέλος συγχαίρει τὸν Ἀνανία γιὰ τὸ ὑπέροχο Χίλιο-Μόριο του «Ἀχ, αὐτὴ ἡ γλῶσσα!» Τὴν ἔκαμε, λέει, νὰ γελάσῃ «μέχρι δακρύων», καθὼς καὶ τὴ μαμμά της.

Ἀνάστατο τὸ σπίτι τοῦ *Ριγολέτου* κάθε φορὰ ποὺ φτάνει τὸ φυλλάδιό μου. Γιατὶ ὅλοι θέλουν νὰ τὸ πρωτοδιαβάσουν: ὁ ἀδελφός, ἡ μαμμά, ὡς κι' ἡ γιαγιὰ ποὺ ἤταν ἄλλοτε συνδρομήτρια! Ἀλλὰ ὅλοι, λέει, ὑποχωροῦν στὴν ἐπιμονὴ τοῦ *Ριγολέτου* καὶ τοῦ τὸ ἀφίνουν. — Διαβεβαιώνω τὸν κ. Ξενόπουλο τὴν κρίση τῆς μαμμᾶς του γιὰ τὸ «Ἕνα παιδὶ μὲ τρεῖς οἰκογένειες» κι' εὐχαριστήθηκα πολύ.

Συμφωνῶ, *Ἄνουβι,* ὅτι οἱ ἀρχαῖοι μας εἶχαν κάνονίσει τὴ ζωή τους σύμφωνα μὲ τὸ κλίμα κι' ἔτσι τὸ ἐξευδετέρωναν· ἀλλὰ τί μᾶς ἐμποδίζει νὰ κανονίσουμε καὶ μεῖς ἔτσι τὴ δική μας; Ἀλλάγετε ἡ ἀρχαία ζωή, —λίγα ρούχα, πολλὴ γυμναστική, λουτρά, ὑπαιθρο κτλ. — ἀρχισε τώρα νὰ εἶναι τὸ ἰδανικό σ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο, σὲ κλίματα δηλαδὴ πολὺ πιὸ λίγο θερμὰ ἀπ' τὸ δικό μας. Χαίρω ποὺ σοῦ ἄρεσε τόσο τὸ «Μότι». Τὸ βιβλίο «Οἱ Θεότητες τοῦ Κοτύλου κτλ.», τὸ βρίσκεις στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἑστίας, Σταδίου 50.

«Πόσο περιττὸ ἦταν, καλή μου, —μοῦ γράφει ἡ *Κάρμεν Σύλβα,*— νὰ μ' εὐχαριστήσῃς γιὰ τὸ Ξεσπάθωμα. Αὐτὸ εἶναι καθῆκον κάθε συνδρομητοῦ. Πῶς ἀλλοιῶς μποροῦμε νὰ σοῦ δείξουμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας, ποὺ μᾶς χαρίζεις τόσες ὑπέροχες στιγμὲς πνευματικῆς ἀπολαύσεως; Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρῆς τὸν ἑαυτό σου ὑποχρεωμένον γ' αὐτὸ ἀπέναντί μας· πολὺ πιὸ ὑποχρεωμένοι εἴμαστε σὲ σένα ἐμεῖς!» Ἂς προσεταθῆ κι' αὐτὸ στὴ σημερινὴ προκήρυξη τοῦ Ξεσπαθώματος.

Περίεργο μοῦ φαίνεται, *Σταράτη,* νὰ λάβω τρία γράμματά σου χωρὶς νὰ σοῦ ἀπαντήσω σὲ κανένα! Μὴν κάνεις λάθος; Ὁπωσδήποτε, κι' ἂν ἔγινε αὐτό, δὲν ἔχει ἄλλο λόγο ἀπ' αὐτὴ τὴν παραζαλοστικὴ γραμματοπλημμύρα. Σ' εὐχαριστῶ ποὺ τὸ πρῶτο σου γράμμα μετὰ τὴν ἀνάρρωση ἤταν γιὰ μένα. Ἐλπίζω τώρα νὰ εἶσαι ἐντελῶς καλά. Ἀσπάζομαι καὶ τὶς ἀδελφούλες.

Ἀστραπόβροντο, Ἀυσόχαρτο, Ἠπειρωτικὲ Ἀετέ, Τσουκνίδα, Γαλανὴ Νεράϊδα, Νεράϊδα τῆς Σκοτεινιᾶς, Ὀριέττα, Ἀκακία, Ρεμβασμὲ Ψυχῆς, Ἐλπίζουσα Νεότης, Οὐράνιον Τόξον, Κυρὰ τῆς Θάλασσας, Ἔλντα Ε. Βόλγου, Ἀγριοστρατταφυλλιά, Φοῖβε Ἀπόλλον καὶ *Ἐλτάνα,* καλά μου παιδιά, ποὺ εἶχα φυλάξει τὰ ὡραῖα σας γραμματάκια ἀπὸ τὴν παρελθοῦσα ἑβδομάδα, γιὰ νὰ σᾶς πῶ, ἀπὸ δυὸ λόγια τουλάχιστο, σήμερα,—ἀδύνατο! δὲν ἔχω ἄλλον τόπο. Πρέπει λοιπὸν νἀρκεσθῆτε σ' αὐτὴ τὴ γενικὴ ἀπάντηση καὶ νὰ μοῦ ξαναγράψετε.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀνανεοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ δι καιώματος δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30. Νοεμβρίου 1929. Ὅσοι συνοδεύονται ἀπὸ ἀ, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα:

Τσιγγάνα, κ. (!!;;) Μαγιάτικό Ρόδο, ἀ. (+). Ἄστρο τῆς Πάτρας, κ. (βρέστε με).

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ἕνα γράμμα» τῆς *Ἰωνῆς.* Ὑπερβολικὸ κάπως καὶ ὑποκειμενικό. Ἕνα γράμμα σὲ μιὰ φίλη πρέπει νὰ γράφεται μὲ περισσότερη ἁπλότητα καὶ φυσικότητα. Ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ γράμματα ποὺ θἄ

πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα·) ***Μιτσουνὸ*** (τὰ ἔλαβα ὅλα· εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ θὰ φροντίσῃς γιὰ ξεσπάθωμα τώρα ποὺ ξαναπᾶς στὸ σχολειό· μὰ βέβαια ποὺ πρέπει νὰ πεισῃς τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ παιδιὰ ν' ἀφήσουν τ' ἀκατάλληλα περιοδικὰ ποὺ παίρνουν·) ***Ἀνάργυρον Ε. Θεοδωρόπουλον*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅσα γράφεις· περαστικά· δὲν ἦταν τυπογραφικὸ λάθος· ἐγὼ διάβασα τὸ Ε σου γιὰ Σ, καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ γράφῃς πάντα καθαρά·) ***Γιάννην Κουγιούλην*** (ἄ, μπά! ποτὲ δὲν φαντάσθηκα τέτοιο πρᾶγμα καὶ μὴν ἀνησυχῇς·) ***Φοιτητὴν*** (τὰ ἔλαβα ὅλα, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιμένῃς· θὰ πῶ στὴν ***Κυρὰ τῆς Θάλασσας***, τὴ ***Σγουρόμαλλη*** καὶ τὴν ***Κόρη τῶν Ἀθηνῶν*** πὼς εἶσαι ἐνθουσιασμένος μὲ τὰ κομμάτια τους στὴ Σελίδα·) ***Ἄλκηστιν*** (ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς γρήγορα ὅτι ἡ μαμμὰ ἔγινε ἐντελῶς καλά· τὸ ποίημά σου δὲν τὸ διάβασα· θὰ σοῦ πῶ ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά του·) ***Μικρομέγαλην*** (πολὺ ὡραῖες οἱ κρίσεις σου γιὰ τὰ μυθιστορήματά μου· μπῆκες βαθιὰ στὴν οὐσία τοῦ «Πιτσιρίκου» ποὺ εἶναι ἀκριβῶς ἕνα «δακρυσμένο χαμόγελο»· ἐπίσης βρῆκες καὶ τὸ συμβολισμὸ τῆς «Μικρ. Σειρήνας»·) ***Πάνθειαν Ἀβραδάτου*** (θὰ δημοσιευθῇ στὸ ἑπόμενο μὲ τὶς τροποποιήσεις ποὺ ἔχεις κάνει·) ***Φλώρην Οὐράνην*** (μὰ γι' αὐτὸ ἐδήλωσα κι' ἐγὼ ὅτι δὲν δέχομαι ἄλλα κομμάτια: γιὰ νὰ ξεκαθαρίσω τ' ἀμέτρητα ποὺ ἔχω λάβει·) ***Υἱὸν τοῦ Αἰθέρος*** (ἄ, ὄχι μὲ χρώματα· ἂν θέλῃς, στεῖλε μου σκίτσα μαῦρα· καὶ γράφε ἀπάνω τὸ ψευδώνυμό σου κι' ὅτι τὰ στέλνεις γιὰ τὸν Διαγωνισμό·) ***Ματίναν Κουνουγέρη*** (μετὰ χαρᾶς!) ***Δ. Ζαχαρίου*** (ὁ τόμος αὐτὸς εἶναι ἐξηντλημένος.) ***Σεφτέρι τῆς Ἠπείρου*** (ἔστειλα·) ***Ἀκούρδιστο Ρολόϊ, Πολωνέζαν, Γιγαντιαῖον Πάνον*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ **τὴν 5 Ὀκτωβρίου**, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 246ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 12 Δεκεμβρίου.

654. Λεξίγριφος

Ὅποιο πλοῖο, χωρὶς... τιμόνι
Κάποια ἐρώτηση κοινὴ
Καὶ μιὰ νύφη ἀπ' τὴ Γραφή,
Ἀλλὰ ὄχι τόσο ὡραία...

Μ' αὐτὴ τὴν τριάδα μόνη,
Γίνεται θαλασσινὴ
Τέχνη, δύσκολη πολύ,
Κι' ἐπιχείρησῃ σπουδαία.

Κυρὰ Κυραλίνα

655. Στοιχειόγριφος

Μιᾶς θρησκείας ἱδρυτὴς
Πετᾶ δυὸ ἀπ' τὰ γράμματά του,
Καὶ ναυτάκια παρευθὺς
Λύνουν - δένουν τὰ πανιά του.

Νεράϊδα τοῦ Βοσπόρου

656. Αἴνιγμα

Μάντης στὴν Τροία
Τὴν ξακουστή,
Τάρσενικό μου.
Μητέρ' ἁγίου,
Ἁγία κι' αὐτή,
Τὸ θηλυκό μου.

Νεράϊδα τοῦ Βοσπόρου

657. Μωσαϊκὸν

Ἡ ὑπὸ μὲ τὴν ἀπό,
Ἡ ἐπὶ μαζὶ κι' ἡ πρό,
Ἀπὸ ἕνα των δανείζουν
Κι' ἄλλη τέτοια σχηματίζουν.

Ἀκαδημαϊκὸς πολίτης

658. Τροχὸς

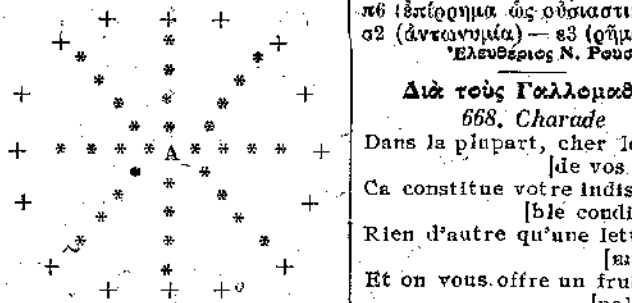

Οἱ σταυροὶ ὁλόγυρα ἀποτελοῦν μίαν λέξιν ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸν ἐπάνω, ἔχει 16 γράμματα καὶ σημαίνει πρᾶγμα ταχυδρομικόν. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ τροχοῦ εἶναι λέξεις ἔχουσαι 6 γράμματα ἑκάστη, ἀρχίζουσαι ἀπὸ τοὺς σταυροὺς καὶ τελειώνουσαι εἰς τὸ κέντρον Α. Σημαίνουν δέ, κατὰ σειρὰν ἐκ τῶν ἄνω καὶ πρὸς τὰ δεξιά: πρᾶγμα ποὺ ρίπτεται εἰς τὸ πρῶτον· ἀρχαία παροιμιώδης πόλις· χόρτον μαλακτικόν· κοινὸν σαλατικόν· θάλασσα· πολίχνη τῆς Ἀρκαδίας· παράσιτον τοῦ ἀνθρώπου· μονὰς μήκους.

Κυρὰ Κυραλίνα

659. Πρόβλημα

Ὁ Γιῶργος ἀφοῦ διάβασε μὲ τὸν Τάκη τ' Ἀποτελέσματα τῆς 37ης Κυριακῆς κι' εἶδε πόσα Εὔσημα πῆρε αὐτὸς καὶ πόσα ὁ Τάκης, τοῦ λέγει:

— Ἂν μοῦ ἔδινε ἡ Διάπλασις ἄλλα δύο, θὰ εἶχα διπλὰ ἀπὸ σένα.

Κι' ὁ Τάκης:

— Ἂν ὅμως μποροῦσες νὰ μοῦ χαρίσῃς τρία ἀπὸ τὰ δικά σου, θὰ τὰ εἴχαμε ἴσα κι' ἴσα.

Πόσα Εὔσημα πῆρε καθένας;

Ἀκαδημαϊκὸς Πολίτης

660 - 664. Διπλοῦν Μαγικὸν Γράμμα.

Α'. Τῇ ἀφαιρέσει ἑνὸς γράμματος, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, ἐξ ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ, ἄλλαι τόσαι λέξεις.

Β'. Εἰς ἑκάστην τῶν εὑρεθησομένων οὕτω λέξεων, τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις:

θόλος, ρυθόνος, θάμνος, ἀσθμα, ψάπτω.

Νεράϊδα τοῦ Βοσπόρου

665. Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀντιθέτων καὶ Συνωνύμων

Τάρχικὰ τῶν ἀντιθέτων τῶν κάτωθι λέξεων ἀποτελοῦν Κράτος τῆς Ἀσίας.

Τῶν ἀντιθέτων τούτων νὰ εὑρεθοῦν συνώνυμα τοιαῦτα, ὥστε τάρχικά των νὰ ἀποτελοῦν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἀνωτέρω Κράτους:

Ἰδρύω, ἐπαινῶ, προθυμία, ἀπείθεια, ὀρθὸν (=ὀρθή, καλὴ πρᾶξις ἢ σκέψις.)

Κυρὰ Κυραλίνα

666. Ἐλλιποσύμφωνον

εω - ω

Νεράϊδα τοῦ Γιαλοῦ

667. Ἰνδικὸς Γρῖφος

Λέγει ὁ Θεός:

02 (σύνδεσμος) — ε10 (ρῆμα)— ο2 (ἀντωνυμία) — τ1 (ἄρθρον)— π6 (ἐπίρρημα ὡς οὐσιαστικὸν) — σ2 (ἀντωνυμία) — ε3 (ρῆμα).

Ἐλευθέριος Ν. Ρουσσάκης

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

668. Charade

Dans la plupart, cher lecteur,
[de vos répas,
Ca constitue votre indispensa-
[ble condiment;
Rien d'autre qu'une lettre lui
[manqua,
Et on vous offre un fruit tout
[poliment.

Ἐλευθέριος Ν Ρουσσάκης

669. Mots en Lasange

*
* * *
* * * * *
* * * * * * *
* * * * *
* * *
*

1.— Un des pieds d'Epaminon-
[das,
Très visibles dans les pampas.
2.—Il en est plus d'un à malices
3.—Tu seras ... 4.— jardin de
[delices.
5.—De l'Espagne un des plus
[grandes ports.
6.—Nombre. 7.—Double sur les
[passe-ports.

Κυρὰ Κυραλίνα

[Ἀπὸ βραβευθείσας ἢ ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ Συλλογὰς τῆς Μεγάλης Τάξεως].

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 30

443. Ἀντίδια (ἀντί, διά.) — 444. Κασσιανὴ (κᾶ, σῖ, α, νῖ).— 445. Πεινῶ - πίνω.—446. Ὁ Ὑπατος, ἡ Ὑπάτη.—447.

Ν Ι Ν Ο Σ	Ν Ι Ο Β Η	Σ Υ Ν		
Ω	Ο	Ω	Ρ	Α
Ι	Μ Η Σ	Ρ	Α Ρ Α	Ν
Ρ	Η	Υ	Ε	Ι
Α Ν Α	Ν Α Ο Υ Μ	Ι Δ Ι Α Σ		

448-449. 1, ε π τ α α λ ο γ α 2, Δεκαὲξ (ὅσα ἔχει δηλ. ἡ φράσις «Ἑλληνικῆς Γλώσσης».) — 450-452. 1, ***Αἶνος*** (ἐπΑΙΝΟΣ) 2, ***Παρίσιοι*** (ΠΑΡΙΣ, ΥΙΟΙ) 3, ***Τουλὼν*** (ΤΟΥ ΛΟΝδίνου). 453. ΔΒΑΝ - ΜΣ = ΔΙΑΒΟΛΗΝ ΜΙΣΕΙ (Δῶρον, Βέλγιον, Λίμνη, Νέρων, Μαδρίτη, Σφίγξ.)— 454-457. 1, Θάλασσα· 2, Ἀραράτ· 3, Καβάλλα· 4, Ἀνανάς.—458. ***Ὁ Μέγας Ναπολέων ἐνίκησεν ἐν Ἰένῃ.*** (ὠμέγα, σν, ἀπὸ λε ον, ἐν οι κις, ἓν ἐν ἢ ἐν ἤ.) — 459. Léon-Lyon.—460. ***Πάταξον μέν, ἄκουσον δέ.*** (patte, axe, on, main, accouche, on, dé.)

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ ***συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ ἀραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.***

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 4 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6 τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.

Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ΚΘ' — 922/

Ἀνταλλάσσω γραμματόσημα ὅλου τοῦ κόσμου. Γράψατε: Εὐάγγελον Πλιάτσικαν, Κυδαθηναίων, 43.

/ΚΘ' 923/

Ὁμοσπονδία Νεολαίας, εἶσθε μικροὶ ἀκόμα γιὰ νὰ μὲ ἀποκαλύψετε· περιμένετε νὰ μὲ ἀποκαλύψουν ἄλλοι καὶ μετὰ σεῖς, γιατὶ δὲν εἶσθε μαθημένοι.

Ἀσυκὴ Καμέλια

/ΚΘ' — 924/

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα ἐς. Δ/σις: Ἰάδα, Ἁγίας Ζώνης 4, Ἀθήνας.—**Ἁρμενία**, τί γίνεσαι; Περιμένω γράμμα σου! **Ἰάς**

/ΚΘ' — 925/

Δ/σίς μου: Κάρμεν Σόλδα, Ἀλεξάνδρας 131, δ', Ἀγαπημένη, Νίκο Σοφέ, ἀλληλογραφοῦμε;

/ΚΘ' — 926/

ΕΙΣ ΟΙΑΝΔΗΠΟΤΕ ΤΙΜΗΝ ΖΗΤΕΙΤΑΙ Ο 10ος ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ Α' ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ (1886—Β'). ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ Κ. Α. Κ. ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ.

/ΚΘ' — 927/

ΠΡΟΤΟΤΥΠΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ. Σὲ μιὰ κάρτα γράψτε ποιὸ Ἑλληνικὴ διάλεκτο, ἀπὸ τὶς σημερινές, προτιμᾶτε καὶ γιατί. Συμμετοχὴ δίδραχμος. Προθεσμία δίμηνος. Βραβεῖα καλλιτεχνικὰ βιβλία. Δ/σις: Ὀρέστην Χατζηβασίλην, Ἀλκιβιάδου 87, Βόλον.

Θολιώτικο Καβουράκι Μαυρομάτα, Ὀρλῶφ

/ΚΘ' — 928/

ΔΙΑΓΩΝΙΣΟΣ «ΓΕΩΠΟΝΟΥ»

Στηριζόμενος στὰ εὐγενικὰ αἰσθήματα προκηρύσσω Διαγωνισμὸν Δημῆμάτος. Συμμετοχὴ δίδραχμος. Βραβεῖα 3 ἐκλεκτά. Δ/σις: (ΚΘ'—886) Σερραῖοι, Δραμηνοί, Ξανθιῶτες, Θεσσαλονικεῖς, ὑποστηρίξατε. Προθεσσία δίμηνος. **Γεωπόνος**

/ΚΘ' — 929/

Λόγων ὑπαρχόντων, παύω ν' ἀλληλογραφῶ. Σᾶς χαιρετῶ: **Γειάσας**

/ΚΘ' — 930/

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ καὶ ἀλληλογραφῶ. Νίκον Πάνον, Μητροπολίτου Ἰωσὴφ 10, Θεσσαλονίκην. **Ταρζὰν**

/ΚΘ' — 931/

Ἀνδαλουσία, Ἀντιγόνη, Πορφυρογέννητη, Ἑκάβη, Μυρέλουστη Τεούχτρα, Κολοκυθόσπορε, Ροδάνθη, Τζίνα, Ἔβελλιν, Βαρωνέσσα, Σκωτσέζα, Λιάνα, Μιράντα, Μαγιολούλουδο, Κοσμοχαλάστρα, Ἐγγλεζίτσα, Παπαρούνα, Νεγκρίτα, Ἀγωνικό, Πιτσιρίκο, Μήδεια, ἕνα τετραδιάκι, μὲ μιὰ σας καρτούλα θὰ μὲ γέμιζε χαρά. Δ/σις (ΚΘ —702). **ΕΛΛΑΝΑ**

/ΚΘ' — 932/

Προκηρύσσω Διαγωνισμόν· ποιὸ ἀπὸ Διαπλασόπουλα - ες θὰ γράψῃ τὴν καλυτέραν πρὸς τὴν Διάπλασιν ἐπιστολήν. Συμμετοχὴ δραχμὴ 2 εἰς χαρτόσημα. Βραβεῖα ἕνας τόμος Διαπλάσεως, καὶ θὰ δημοσιευθῇ ἡ καλυτέρα ἐπιστολὴ στὴ Διάπλαση. Στεῖλτε Κ. Φραγκούλιαν (διὰ ΚΜ). Ὁδὸς Ἡλείας Τέρμα, Πάτρας. **Δὸν Ζουὰν**

/ΚΘ' — 933/

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Μυστικὴ Ἀστυνομία! Νομίζεις ὅτι μὲ κάτι μικροαποκαλύψεις... ὄχι πολὺ νόμιμες (διὰ τὸν λόγον ποὺ ξέρεις), θὰ ἀποθαρρυνθῶμε; ὄχι! τοὐναντίον ἐξακολουθοῦμεν: Ἀμερικανόπουλο—Ταπεινός, Σταράτη—Κωνσταντινίδου, Δικηγορίνα—Τσούκα, Ἀγριοτριαντοφυλλιὰ—Κατερέλου, Ρασπουτὶν—Παπαϊωάννου, Μαγκάκι—Καντάτζογλου. Ὑπερευχαριστοῦμεν ἐκείνους ποὺ μᾶς ἐψήφισαν στὸ Διαγωνισμὸ τοῦ «Βασιλείου τῆς Κυζίκου». Μυστικὴ Ἀστυνομία! πάει ὁ τίτλος Βασίλισσα γιὰ σένα. Ἀποκαλύψεων: Ἔκτωρ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπὸ αὐτὲς ποὺ σᾶς στέλλομεν τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

Τύποις ΣΕΡΓΙΛΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι